

DZIENNIK ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:	
kwartalnie	Zł. 3.—
półrocznie	" 6.—
rocznie	" 12.—
pojedynczy zeszyt	" 1.—

CENY OGŁOSZEŃ:	
1 strona przed tekstem .	Zł. 150.—
$\frac{1}{2}$ " " " " .	" 80.—
1 " za tekstem . . .	" 100.—
$\frac{1}{2}$ " " " " . . .	" 60.—
drobne po 10 groszy za wyraz	

Treść zeszytu 6-go z dnia 15. VI. 1934 r.

---

1. Wybory do Rady Miejskiej w Łodzi	195
2. Brunon Köhler: Zagadnienie definicji majątku komunalnego	199
3. Dzień przeciwdurowy w Łodzi w dniu 7 czerwca 1934 r.	211
4. Przegląd ustawodawstwa, rozporządzeń i wyjaśnień władz	219
5. Kronika: I. Zjazd Zarządu Miejskiego w Łodzi, II. Różne	222
6. Sprawozdanie finansowe Zarządu Miejskiego w Łodzi, za czas od 1. IV. do 31. V. 1934 r.	226
7. Nekrologi	227
8. Ruch służbowy za miesiąc kwiecień 1934 roku	228
9. Okólniki	229
10. Obwieszczenia	231
11. Ogłoszenia	232

WYBORY DO RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI

W okresie sprawozdawczym, t. j. od dnia ukazania się w poprzednim Nr. 5 Dziennika Zarządu Miejskiego artykułu informacyjnego o wyborach do Rady Miejskiej w Łodzi do chwili obecnej, organy wyborcze dokonały następujących czynności, przewidzianych w regulaminie wyborczym.

Przedewszystkiem Okręgowe Komisje Wyborcze przystąpiły — zgodnie z kalendarzykiem wyborczym — do urzędowania z dn. 15 maja 1954 r. W myśl § 15 Rozp. Ministra Spraw Wewn. z dn. 30. III. 1954 r. w sprawie regulaminu wyborczego do rad miejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 259), w komisjach tych były wyłożone w czasie od 15 do 19. V. 1954 r. do przejrzania spisy wyborców. Były też przyjmowane w nich reklamacje spowodu pominięcia osób, uprawnionych do głosowania, wzgl. przeciwko wpisaniu osób, nie mających prawa głosu. Wypada tutaj zaznaczyć, że ustanowione w nowym systemie Okręgowe Komisje Wyborcze w porównaniu z poprzednimi wyborami do ciał samorządowych i parlamentarnych, posiadały bardzo rozległy zakres działania. Obejmowały bowiem one od 10 do 54 obwodów głosowania, przyczem ześrodkowane były w nich wszelkie dotychczasowe czynności Obwodowych Komisyj Wyborczych, z wyłączeniem jedynie prac jednego dnia, związanych z aktem głosowania w dn. 27 maja 1954 r. Ta okoliczność spowodowała delegowanie do wszystkich 10 okręgowych komisji wyborczych rutynowanych sił referendarskich z ramienia Zarządu Miejskiego w charakterze sekretarzy. Zadaniem ich było wykonywanie wszelkich czynności, wchodzących w zakres urzędowania Komisyj.

Zgodnie z §§ 15—19 regulaminu, Główna Komisja Wyborcza w okresie od 15 do 19. V. r. b. przyjmowała listy kandydatów i badała, czy zostały one zgłoszone z zachowaniem obowiązujących przepisów. Jako skutek zgłaszania do Głównej Komisji Wyborczej tych list, w dn. 22 maja r. b. zostało wydane i rozplakatowane na mieście obwieszczenie, opracowane szczegółowo na podstawie § 21 przytoczonego wyżej rozporządzenia. Obwieszczenie to, oddzielne dla każdego okręgu wyborczego miasta, zawierało ważne zgłoszone listy kandydatów z podaniem imiennego wykazu tych kandydatów. Ogółem dla wszystkich 10 okręgów wyborczych zgłoszono 93 listy, z tego 19 unieważniono. Do wyborów zatem stanęło 74 listy i 634 kandydatów. Listy te reprezento-

wały 13 grup społecznych i politycznych, które brały udział w wyborach. Ponadto w obwieszczeniu uwzględniono spis lokali głosowania oraz przewidziane w §§ 23, 26 i 33 cyt. wyżej regulaminu wyborczego — pouczenia dla ludności i Komisyj Wyborczych.

Oprócz wyżej wymienionej publikacji ustawowej, Referat Wyborczy w porozumieniu z Główną Komisją Wyborczą — opracował z własnej inicjatywy i w dn. 23 maja r. b. rozplakatował na mieście 600 egzempl. szczegółowego obwieszczenia o przydziale poszczególnych domów i ulic do okręgów i obwodów głosowania z uwzględnieniem adresów lokali, w których odbędzie się głosowanie. Chociaż obwieszczenie to już całkowicie zorientowało ludność miasta o przydziale każdego domu do właściwego okręgu, obwodu i lokalu głosowania, to jednak Referat Wyborczy umieścił ponadto — za pośrednictwem Komisyj Wyborczych — na widocznym miejscu każdego domu ogłoszenie, wykazujące w jakim lokalu głosują wyborcy danego domu w dniu 27 maja r. b.

W dniu głosowania, 27 maja r. b., Referat Wyborczy już od wczesnego rana stał na miejscu swoich obowiązków. Uruchomił specjalne pogotowie gospodarcze oraz wszelkie swoje agendy. Czuwał, ażeby niezwłocznie i sprawnie wykonane były zarówno polecenia Głównej Komisji Wyborczej jak i ewent. żądania Obwodowych Komisyj Wyborczych. Należy nadmienić, że stojące w tym dniu do dyspozycji Referatu samochody miejskie, przewoziły również starców do lokali głosowania.

Po dniu 27 maja niezwłocznie przystąpiono do stwierdzania wyników głosowania. Przedewszystkiem ustalono, że uprawnionych do głosowania było ogółem 340.115 wyborców; głosowało 238.828 wyborców; frekwencja głosujących wyraża się zatem w 70,24%. Następnie dokonane w Okręgowych Komisjach Wyborczych ostateczne obliczenia głosów i podział tamże mandatów — był podstawą do opracowania i rozplakatowania na mieście w dn. 1 czerwca r. b. obwieszczenia o wynikach wyborów do Rady Miejskiej, zgodnie z wymaganiami § 43 wzmiankowanego już regulaminu wyborczego. Obwieszczenie to podaje do powszechnej wiadomości, ile w każdym okręgu wyborczym oddano ważnych kart do głosowania, ile z tego poszczególne listy otrzymały ważnych kart do głosowania i mandatów, wreszcie jakie osoby w danym okręgu wybrano na radnych, a jakie — na zastępców radnych.

Opierając się na treści tego obwieszczenia, poniżej podajemy w układzie alfabetycznym wykaz osób, wybranych na radnych i na zastępców radnych.

Wybrani na radnych:

1. Adamiec Franciszek	37. Minberg Jakób Lejb
2. Baranowski Eugenjusz	38. Mucha Stanisław
3. Belka Antoni	39. Najder Stanisław
4. Bialer Izaak vel Icek Majer	40. Nawrocki Józef
5. Borucki Bronisław	41. Nutkiewicz Szlama
6. Bugaj Stanisław	42. Orłowski Zygmunt
7. Zerbe Emil	43. Ostrowski Ignacy
8. Ciechański Stanisław	44. Pawlak Michał
9. Czernik Antoni	45. Pawlicki Jan
10. Czyżewski Stanisław	46. Peterman Stanisław
11. Dembiński Józef	47. Piątkowski Hipolit Ludwik
12. Dobranicki Stanisław	48. Piotrowski Edmund
13. Fein Majer vel Marek	49. Podgórska Marja
14. Gałazka Jan	50. Podgórski Zygmunt
15. Goliński Stanisław	51. Potapczuk Marjan
16. Gonera Stanisław	52. Plac Zygmunt
17. Grzegorzak Leon	53. Rajchman Majer Szymon
18. Holenderski Lew	54. Rakowski Michał
19. Joel Eljasz	55. Russ Benjamin
20. Kahlert Oskar	56. Siedlanowski Roman
21. Kaplan Abram Majer	57. Solczyński Edmund
22. Kolejwo Leon	58. Sońnicki Walenty
23. Kapczyński Wacław	59. Skierniewski Franciszek
24. Kowalski Bronisław	60. Rostkowski Czesław
25. Kowalski Kazimierz	61. Stolarek Aleksander
26. Kożuchowski Wincenty	62. Sznajder Adam
27. Krajewski Karol	63. Sztajnsznajder Abram Chaim
28. Krausz Gyula vel Juljusz	64. Sz wajdler Jan
29. Kruczkowski Bronisław	65. Trawkowski Józef
30. Królikowski Walenty	66. Urbach Janusz Konrad
31. Kwiatkowski Józef	67. Wajeman Józef
32. Liberman Fiszal	68. Walawski Stanisław
33. Margulies Józef	69. Walczak Adam
34. Miller Juljan	70. Wolczwiński Józef
35. Milman Szmul	71. Zajde Majer
36. Miłoch Franciszek	72. Zajączkiewicz Józef Zenobj.

Wybrani na zastępców radnych:

1. Balberyszski Mendel	3. Berlas Sindel
2. Bartczak Stanisław	4. Bąk Franciszek

5. Brożyńska Marja	50. Lewy Józef
6. Degensztajn Jakób Juda	51. Librach Jakób
7. Dobrowolski Jan	52. Łuba Kazimierz
8. Ellenberg Zygmunt	53. Marczyńska Kazimiera
9. Ewald Gustaw	54. Michalak Bronisław
10. Pfeifer Seweryn	55. Mokrosiński Stefan
11. Frontczak Kazimierz	56. Morgentaler Icek Josef
12. Frontczak Leon	57. Pawlak Józef
13. Friese Oskar	58. Potkański Józef
14. Chari Piotr	59. Praszkiec Gerszon
15. Hartman Kazimierz	40. Reznikowa Malka
16. Hejwowski Antoni Tadeusz	41. Rosenberg Lajbuś
17. Helman Dawid	42. Silczak Stanisław
18. Janiak Franciszek	43. Skrutkowska Zofja
19. Janicz Feliks	44. Stańczyk Franciszek
20. Jaszuński Ignacy Gedali	45. Szulc Henryk
21. Kaczmarek Franciszek	46. Szymczak Ignacy
22. Koperski Stanisław	47. Szczypkowski Franciszek
23. Kużanowski Franciszek	48. Szwarbard Mordka
24. Kuchciak Antoni	49. Wartalowicz Wawrzyniec
25. Krasucki Mendel	50. Wojewódzki Waclaw
26. Król Natan vel Nusyn	51. Wojkowski Franciszek
27. Krysztoforowski Józef	52. Woźnicki Bolesław
28. Lancman Stanisław	53. Zielak Stanisław
29. Lewandowski Ludwik	

W ciągu 7 dni po dniu ogłoszenia takiego wyniku wyborów, różne grupy wyborców z terenu poszczególnych okręgów, korzystając z uprawnień, zawartych w § 45 regulaminu wyborczego, wniosły do Głównej Komisji Wyborczej 9 protestów i 3 zażalenia.

Te protesty i zażalenia w terminie 5-dniowym przesłane zostały przez Główną Komisję Wyborczą z odpowiednimi wyjaśnieniami do p. Wojewody łódzkiego. Na podstawie § 46 regulaminu wyborczego, p. Wojewoda wyda w tym względzie odpowiednie decyzje.

Wkońcu należy podkreślić, że w tych złożonych protestach i zażaleniach niema żadnego sprzeciwu, ani też żadnej skargi na jakiegokolwiek czynności, wykonane z zakresu kompetencji Referatu Wyborczego.

ZAGADNIENIE DEFINICJI MAJĄTKU KOMUNALNEGO

Pojęcie „majątku komunalnego“, lub szerzej — „majątku osób prawa publicznego“, jak również pojęcie samego terminu „majątek“, nie jest ustalone w sposób dostatecznie ścisły ani w literaturze, dotyczącej danego przedmiotu, ani w obowiązującym ustawodawstwie. Jednakże ścisłe ustalenie tego pojęcia nie jest dociekaniem wyłącznie teoretycznym: jest to zagadnienie, posiadające poważne znaczenie praktyczne. Aby nie mnożyć przykładów, dość wskazać na konieczność ustalenia definicji „majątku komunalnego“ w przypadku inkorporacji, gdy obszar gminy rozszerza się przez włączenie do niej części obszaru innego związku komunalnego. Według artykułu 7-go „Dekretu o samorządzie“ między zainteresowanymi inkorporacją gminami powinien nastąpić rozrachunek za przyjęty „majątek komunalny“. Jest oczywiste, że wskutek braku ścisłej i nie budzącej wątpliwości definicji „majątku komunalnego“, dokonanie podobnego rozrachunku jest niezwykle trudne i przewleka się nieraz całymi latami.

Wspomnieć należy również, że zdefiniowanie pojęcia „majątku państwa“ budziło szczególnie zainteresowanie w dobie rozrachunków, jakie po wojnie światowej zostały dokonane między państwami sukcesyjnymi, a pozostałością tych państw, od których nowopowstałe odłączyły się.

Pojęcie własności osób prawa publicznego jest znane ustawodawstwu polskiemu i własność ta korzysta z jego opieki. Według artykułu 99-go Konstytucji z dnia 17 marca „Rzeczpospolita Polska uznaje wszelką własność, czy to osobistą, poszczególnych obywateli, czy też zbiorową obywateli, instytucyj, ciał samorządowych i wreszcie samego Państwa...“ Postanowienie powyższe, w części odnoszącej się do majątku państwa, znajduje następujące rozwinięcie w Rozporządzeniu o Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej*): „Do praw i interesów państwa należą: wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, a w szczególności — wszelkie prawa i roszczenia Państwa, oparte na tytułach prawno-prywatnych, instytucje i przedsiębiorstwa państwowe“.

*) Dz. Ust. R. P. ex 1924 No. 65, poz. 390.

Własność związków prawa publicznego uznaje kodeks cywilny w artykułach od 537 do 542.

Własność państwowa i ciał samorządowych jest pojęciem, uznanem również przez Międzynarodowe prawo publiczne, przyczem własność gmin traktowana jest na równi z własnością prywatną i nie podlega konfiskacie przy okupacji terenu nieprzyjacielskiego. Do własności gminnej prawo międzynarodowe zalicza (wg. Hollanda: „The laws of war on land“): gmachy miejskie, wodociągi, filtry, zakłady gazowe, elektryczne i tramwaje oraz gmachy policyjne. Również fundusze miejskie, nawet podług bardzo rygorystycznych postanowień niemieckiego „Kriegsbrauch im Landkriege“, są nietykalne, jako własność nierządowa *).

Prawo międzynarodowe uznaje pojęcie majątku państwa nie tylko na własnym jego terytorjum, lecz również na terytorjum obcym. Artykuł 45 Traktatu Wersalskiego **) uznaje Francję za właścicielkę kopalń na terytorjum Saary: „...celem wynagrodzenia za zniszczenie kopalń węgla na północy Francji, oraz, jako część należności, przypadającej od Niemiec tytułem wynagrodzenia szkód wojennych, Niemcy ustępują na rzecz Francji, z wyłącznym prawem eksploataowania, kopalnie węgla, znajdujące się w Zagłębiu Saary, według granic w artykule 48 przewidzianych na własność całkowitą i bezwzględną, wolną zupełnie od wszelkich długów i obciążeń. „Według rozdziału I par. i aneksu do artykułu 45 i dalszych wspomnianego traktatu, Państwo francuskie nabędzie: „całkowitą i bezwzględną własność wszystkich pokładów węgla, będzie miało prawo eksploataowania powyższych kopalń, lub też ustąpienia ich na rzecz osób trzecich, bez potrzeby uzyskania uprzednio upoważnienia lub zachowanie jakichkolwiek formalności“. Własność prywatną na obcym terytorjum posiada również Polska. Na mocy układu polsko-niemieckiego, podpisanego w Poznaniu w dniu 23 czerwca 1925 r.***), trzy budynki w Korzeniowie należą do Polski. Wedle tej umowy, „Polska ma mieć, w celu wykorzystania portu w Korzeniowie (Kurzenbrach), zapewnione prawo własności bez praw suwerenności do trzech budynków, należących do urządzeń portowych, a położonych na terytorjum niemieckiem“, przyczem to prawo własności odpowiada pojęciu „prawa własności“ w rozumieniu prawa cywilnego. Dowodzi tego art. 2 cytowanego układu, który stanowi, że „Niemiecki Fiskus postara się o to, żeby polski Fis-

*) Cytowane za J. Makowskim: Prawo Międzynarodowe, rok 1931, str. 554.

**) Dz. Ust. R. P. ex 1920 No. 55, poz. 200.

***) Dz. Ust. R. P. ex 1927 No. 69, poz. 609.

kus został, o ile to się jeszcze nie stało, zapisany do księgi gruntowej niemieckiej, jako właściciel oznaczonego w artykule I obszaru i to bez jakichkolwiek ciężarów lub zobowiązań, oraz, żeby obszar ten został wydany polskim władzom do użytku... Dalsza sprzedaż nie Polakom może być uskuteczniiona jedynie w porozumieniu z Niemieckim Rządem”.

Uznając obie strony działalności związków prawa publicznego, jako władzy publicznej i jako podmiotu prawno-prywatnego, francuska literatura cywilistyczna dzieli własność powyższych związków na „dobro publiczne” (domaine public) i „dobro prywatne” (domaine privé), t. j. dobro publiczne, czyli własność związku, jako władzy publicznej, oraz dobro prywatne, jako własność o charakterze prywatno-prawnym tegoż związku.

Według M. Blocha — istnieją dwa rodzaje własności osób publiczno-prawnych: jedna zwana „dobrem publicznem”, nad którą państwo sprawuje swoją władzę suwerenną, i druga — pod nazwą „dobra prywatnego” lub prościej — własności państwa, będącej w posiadaniu narodu, jako własność prywatna**).

Jeżeli podział ogółu własności związków prawno-publicznych na dobro publiczne i własność prywatną uznamy za słuszny, to istotnem będzie zagadnienie ustalenia zasad, któreby decydowały o przynależności przedmiotu do tej lub drugiej grupy.

Według artykułu 538 Kodeksu Napoleona za dobro publiczne uważa się „wogóle wszystkie części terytorjum, nie mogące stanowić własności prywatnej”. Nie mogą zaś stanowić własności prywatnej według kodeksu, — a zatem będą dobrem publicznem — „drogi, gościńce i ulice, utrzymywane przez państwo, rzeki żeglowne lub spławne, brzegi, przysypiska, odsepiska morskie, porty i przystanie”.

Według literatury cywilistycznej o przynależności rzeczy do grupy dobra publicznego decyduje to, czy jest ona oddana do publicznego użytku**). Prawo korzystania przez ogół obywateli z rzeczy, wynikające z potrzeby publicznej, może być nadane od nowa, lub nabyte

*) Il existe donc deux espèces des domaines: „L'un, appelé domaine public, sur lequel l'Etat exerce un droit de souveraineté, l'autre — designé sous le nom de domaine privé, ou simplement „de domaine de l'Etat, possédé par la nation comme une propriété ordinaire”. Block Maurice: „Dictionnaire de l'administration française”. Paris, str. 542.

***) „font partie du domaine public les choses, qui ne sont pas susceptibles d'une propriété privée soit à raison de leur forme actuellesoit à raison de leur destination qui les soumet à l'usage d'une nombre indéterminé des personnes”. Dalloz. „Jurisprudence generale”. Codes annotés. Nouveau code civil. Paris, 1900—1905, str. 875.

w drodze wieloletniego używania. Gdy potrzeba korzystania z tego dobra minie, zastrzeżone dotąd prawo użytkowania przez ogół z rzeczy, mające niejako charakter serwitutu, może być cofnięte. Rzecz traci wówczas charakter dobra publicznego i przechodzi do kategorii dobra prywatnego. Tak np. teren powstały przez zamknięcie ulicy lub drogi dla ruchu publicznego traci charakter dobra publicznego i staje się dobrem prywatnym gminy lub państwa. Momentem decydującym o przynależności rzeczy do tej lub drugiej kategorii własności jest więc ciężący na rzeczy serwitut publicznego jej użytku.

Inną cechą odróżniającą dobro publiczne od dobra prywatnego jest — również według literatury cywilistycznej — okoliczność, że dobro publiczne, w przeciwieństwie do dobra prywatnego, nie może być aljenowane *). Niezbywalność może nastąpić z dwóch przyczyn: albo rzecz z samej natury jest niezbywalna, albo jest taka przez ciężący na niej serwitut użytkowania publicznego.

Objekt może również nabyć cech dobra publicznego mocą aktu formalnego. Według judykatury do artykułu 538 Kodeksu Napoleona, — „nabycie przez państwo lub przez kolej nieruchomości bez wyjednanania ukazu, zezwalającego na wywłaszczenie na użytek publiczny, nie czyni nabytej nieruchomości własnością publiczną w znaczeniu artykułu 538”. Znaczy to, że obiekt taki nie jest dobrem publicznym jedynie dlatego, że brak było aktu formalnego (ukazu), któryby mu charakter ten nadał, czyli, — że wyjednanie ukazu nadałoby dobru cechy dobra publicznego.

Podczas gdy prawo własności do obiektów posiadanych na podstawie prawa prywatnego nie budzi zastrzeżeń, to kwestja ta komplikuje się, gdy chodzi o ustalenie podmiotu prawa własności do obiektów, które uważać należy za „dobro publiczne“.

Według jednej opinji (Olszowski) dobro publiczne (domeny) uważa się za bezpańskie: „pod domenami publicznymi rozumiemy objekty, nie należące do nikogo, a więc nawet do państwa. Państwo nie ma tutaj ani „usum“ ani „abusum“. Państwo ma tutaj wyłącznie tylko prawo zwierzchniego zarządu **).

*) „dans la categorie des biens, qui n'appartiennent pas à des particuliers rentrent... les biens du domaine privé de l'Etat, des departaments et des communes, qui à la difference des biens du domaine public sont aliénables, presori tibles et d'une maniere générale sont assimilés à des propriétés privés“. Dalloz op. cit., str. 871.

K. Olszowski: „Podstawy rozrachunku państwowego między Polską i Rosją“. Warszawa, 1918.

Według innej opinji (Kumaniecki) „właściciel dóbr publicznych jest równocześnie ich prawno-publicznym zawiadowcą przez czas ich przeznaczenia, jako dóbr publicznych. W tym czasie występuje on nie jako właściciel, lecz jako administrator, jako organ administracji publicznej, wyposażonej we władztwo“ *). A zatem, kto przejawia swą władzę w stosunku do dóbr publicznych, ten jest ich właścicielem. Dobra publiczne — zgodnie z opinią Kumanieckiego — przez czas ich użytkowania w tym charakterze leżą w dziedzinie prawa publicznego. Jednakże, gdy rzecz traci charakter dobra publicznego, dotychczasowy zarządca przestaje występować jako organ administracji publicznej, występuje natomiast jako właściciel rzeczy, opierający się na prawie cywilnem. Opinia ta znajduje potwierdzenie w powojennej judykaturze polskiej, wg. której podmiotem prawa własności do obiektów dobra publicznego jest związek prawa publicznego, gdyż, „jak wynika z treści artykułu 557 K. C., ustawa odróżnia majątki prywatne od majątków, nie będących własnością osób prywatnych. Do tej ostatniej kategorii zalicza mienie, stanowiące własność osób prawnych prawa publicznego, a w tej liczbie gmin i związków komunalnych. Jednostki zaś prawne prawa publicznego mogą posiadać a) majątek, który eksploatują tak, jak osoby prywatne, oraz b) majątek, służący do zaspokojenia potrzeb publicznych i wykonywania funkcji publicznych, czyli majątek publiczny“.

Dobro publiczne nie może więc być uważane za bezpańskie, jak utrzymuje Olszowski — nie ma ono również charakteru innej formy własności, np. kolektywnej. Podmiotem prawa własności dobra publicznego jest ta osoba prawa publicznego, która występuje w stosunku do tego dobra, jako władza administracyjna.

Ograniczenie kompetencji organów gminy w sprawach, dotyczących majątku gminnego przez uzależnienie uchwał w tej materji od decyzji władzy nadzorczej może nasuwać wątpliwość co do pełni praw gminy do jej majątku. Tak np. Staryszak dochodzi do wniosku, że nawet majątek prywatno-prawny gminy (wg. terminologii Staryszaka — „majątek finansowy gminy“) nie należy do gminy, lecz że „prawnym właścicielem majątku finansowego jest samo państwo. Świadczy o tem kontrola władzy nadzorczej, potrzeba uzyskania pozwolenia na sprzedaż lub zaciągnięcie pożyczki. Majątek gminy nazywa się dlatego majątkiem gminy, gdyż jest w rozporządzeniu gminnem, umożli-

*) K. Kumaniecki: „Dobro publiczne, majątek państwowy i gminy, dobro gminne“. „Czasopismo prawnicze i ekonomiczne“. Kraków, r. 1921 No. 9—12.

***) Orzeczenie Sądu Najwyższego I. C. 1129/27 „Zbiór orzeczeń Sądu Najwyższego“. Orzeczenia Izby Pierwszej, rok 1928, półr. I.

wiającem spełnienie zadań gospodarczych, które z kolei nie są również gminnymi, lecz publicznymi, podejmowanymi przez gminę w sposób przymusowy, przepisany przez ustawę. Gmina jest tylko podmiotem gospodarującym wprawdzie we własnym imieniu, lecz na zlecenie i rachunek państwa. Zachodzi tu poprostu instytucja, podobna do mandatu^{**}).

Opinia Staryszaka znajduje się w jaskrawej sprzeczności z przytoczonymi postanowieniami wiążącymi. Wystarczy przypomnieć artykuł 99 Konstytucji z dnia 17 marca, który w sposób stanowczy różni majątek komunalny od majątku państwa. Godzi się też zauważyć, że również prawo międzynarodowe nie dopatruje się w gminie instytucji substytuującej państwo, czego dowodem jest wyłączenie od konfiskat na terytorjum okupowanemu majątku gminnego. Wyraźnie wreszcie stwierdza samodzielność majątku gminnego cytowane wyżej orzeczenie Sądu Najwyższego, do artykułu 537 Kod. Cywilnego, które, uznając odpowiedzialność majątku gminnego za zaciągnięte zobowiązania, ogranicza tę odpowiedzialność tylko w stosunku do dobra publicznego: „Majątek publiczny, ze względu na swój charakter, jako wyjęty ze swobodnego obiegu, dopóki służy celom, dla których jest przeznaczony, nie może być zajęty na zaspokojenie roszczeń pieniężnych wierzyciela związku komunalnego, zgłoszonych w trybie postępowania cywilnego. Natomiast każde inne mienie, nie należące do tej kategorii majątku publicznego, nie jest wyłączone od egzekucji“.

Poniżej przytaczam opinie niektórych autorów w sprawie majątku osób prawa publicznego.

Kumaniecki**), biorąc za podstawę przeznaczenie przedmiotów, dzieli własność związków terytorjalnych na trzy wielkie działy:

1. Dobro publiczne w najszerszym tego słowa znaczeniu, t. zn. rzeczy użyteczności publicznej,
2. rzeczy, przeznaczone bezpośrednio na opędzenie potrzeb powyższych związków, jako takich,
3. zakłady i przedsiębiorstwa.

W grupie dobra publicznego Kumaniecki rozróżnia:

- a) dobro publiczne do powszechnego użycia przez mieszkańców. Do tej grupy należą: drogi publiczne, wody publiczne, porty;
- b) dobro publiczne, przeznaczone do zaspokojenia pewnych szczególnych potrzeb ludności, jak biblioteki, muzea, archiwa i t. p.;
- c) dobro publiczne przeznaczone dla członków danego terytorjum związku prawnopublicznego. Tu należy „dobro gminne“

*) J. Staryszak: „Majątek gminny“. Czasopismo „Gmina“ 1927 No. 51.

**) K. Kumaniecki, op. cit.

według terminologii ustawodawstwa austriackiego, jak np. las gminny, wygon, łąki, pastwiska gminne.

Władanie obiektami grupy dobra publicznego oparte jest na podstawie publiczno-prawnej. Natomiast rzeczy, przeznaczone bezpośrednio na opędzenie potrzeb związku prawa publicznego, opierają się na podstawie prawno-cywilnej i związek występuje w tej dziedzinie, jako właściciel w rozumieniu prawa cywilnego. Ostatnia grupa obejmuje zakłady i przedsiębiorstwa, jak poczta, koleje, zakłady ubezpieczeń, kasy oszczędności i t. p. i tem się odznacza, że wele z nich łączy w sobie do pewnego stopnia tak charakter prawno-publiczny, jak i prywatno-prawny.

Olszowski *) za podstawę podziału bierze podmiot prawa własności i dzieli majątek należący do osób prawnych w następujący sposób:

1. dobro publiczne,
2. dobro państwowe,
3. dobro królewskie.

Za dobro publiczne uważa wszystkie objekty, tak nieruchomości, jak i ruchome, przeznaczone do stałego użytku publiczności. Objekty te w zasadzie na inny użytek obrócone być nie mogą i dlatego też nie mogą być sprzedane. Do tej kategorii zalicza Olszowski drogi, szosy, gościńce, rzeki, koleje żelazne, biblioteki publiczne, muzea, dzieła sztuki i nauki. Do dobra państwowego Olszowski zalicza nieruchomości i ruchomości, stanowiące własność państwa, jako osoby prywatno-prawnej. Państwo posiada względem nich „usum“ i „abusum“ zupełnie tak samo, jak każdy prywatny człowiek w stosunku do swej własności. Każdy trzeci może nabyć odnośnie do tych dóbr pewne prawa w drodze przedawnienia, a więc tak samo — prawo własności, jak i prawo serwitutowe. Dobro królewskie — jest to dobro króla, naturalnie nie własność jego indywidualna, lecz ściśle do urzędu przywiązana.

S. Kruszewski **), ustalając majątek Państwa, tak definjuje jego pojęcie: „Majątek państwowy tworzy zespół dóbr materialnych, stanowiących własność skarbu państwa, określane pod kątem widzenia ich siły użytkowej i wymiennej“. Nie rozróżniając dobra publicznego od dobra prywatnego państwa, zalicza Kruszewski do majątku i zarazem ustala wartość takich również obiektów jak: drogi bite

*) K. Olszowski, op. cit.

***) Stanisław Kruszewski: „Majątek Państwa Polskiego“. Warszawa, 1951 r.

i gruntowe, drogi wodne śródlądowe, uzbrojenie, środki lecznicze, umundurowanie, zabytki muzealne i dzieło sztuki.

H. Radziszewski *), określając majątek komunalny Warszawy, ujmuje jego pojęcie w następujący sposób: „Majątek miejski w Warszawie, prócz kapitałów, stanowią:

1. ulice, chodniki, place publiczne,
2. niektóre ogrody publiczne i skwery,
3. niektóre pomniki,
4. instalacje zaprowadzone przez miasto,
5. pobieranie z niektórych nieruchomości czynszów emfiteutycznych,
6. niektóre gmachy, domy, place i przedsiębiorstwa własne“.

Radziszewski również nie rozróżnia „dobra publicznego“ i „dobra prywatnego“, i tylko, ustalając wysokość majątku w sumach wartościowych, nie przyjmuje do zestawień cyfrowych takich pozycji, jak wartość ulic, parków, chodników, szyn, kanałów, wiaduktów, wałów ochronnych, balustrad, słupów, straganów, latarni i t. p., gdyż „wszystkie te objekty, nie stanowią wartości sprzedażnej, oszacowane pieniężnie być nie mogą“ **).

Wyraz „majątek“ w odniesieniu do stanu zasobności osób prawa publicznego nie ma ustalonego znaczenia. Bywa on używany, jako synonim „aktywów“ i oznacza wtedy stan posiadania, niezależnie od zobowiązań, obciążających te aktywa; bywa również używany, jako różnica między składnikami majątku, a sumą zobowiązań.

Kruszewski np. utożsamia „majątek“ z aktywami: „majątek państwowy tworzy zespół dóbr materialnych, stanowiących własność skarbu państwa“.

Podobnie ujmuje pojęcie „majątku“ Radziszewski: „majątek miejski w Warszawie, prócz kapitałów, stanowią: ulice, chodniki.....“ Natomiast Strassburger uważa, że „majątkowi czynnemu należy przeciwstawić pasywa — majątek bierny, czyli długi miasta, gdyż to, czem gmina rozporządza jest wynikiem nie tylko oszczędności publicznej, lecz w znacznej mierze — zaciągniętych przez gminę zobowiązań“.

Treść wyrazu „majątek“ nie jest ustalona również w ustawodawstwie, regulującym działalność związków komunalnych. Tak więc „Rozporządzenie o sposobie pokrywania wydatków związków komu-

*) Dr. H. Radziszewski: „Warszawa gospodarstwo miejskie“. Tom II, str. 528.

***) H. Radziszewski, op. cit., str. 528.

nalnych“ z dn. 17/VI. 1924 r. (Dz. Ust. R. P. No. 51 ex 1924) uważa za „majątek“ jedynie pewną grupę aktywów art. 6 „przy układaniu preliminarza budżetowego należy uwzględnić także przepisy już obowiązujące co do administracji majątku, funduszków, przedsiębiorstw i zakładów komunalnych“.

Rozporządzenie z dn. 28/6. 1926 (Dz. Ust. R. P. No. 75, poz. 433), wydane w tej samej materji, co i poprzednio cytowane, rozszerza pojęcie „majątku“ na wszystkie aktywa związku komunalnego.

Natomiast „Rozporządzenie o kasowości i rachunkowości zw. komunalnych“ z dn. 28 marca 1927 r. (Dz. Ust. R. P. ex 27 No. 38) ujmuje pojęcie majątku, jako różnicę, bilansującą aktywa związku komunalnego z jego pasywami, stanowiąc w artykule 30, że w grupie „majątek związku komunalnego“ należy uwidocznic w oddzielnych pozycjach czysty majątek każdej fundacji, kapitały zakładowe każdego przedsiębiorstwa, a następnie w ogólnej sumie — czysty majątek związku komunalnego, jako różnicę pomiędzy ogólną sumą stanu czynnego i biernego.

Zbieranie danych o stanie majątku komunalnego, porządkowanie ich według jednolitego systemu klasyfikacyjnego, porównywanie z analogicznymi danymi z innych lat lub gmin, jest zadaniem tej gałęzi statystyki finansowej, która się zowie statystyką majątku komunalnego. Jest to jeden z najtrudniejszych działów statystyki finansów. Trudności są teoretyczne i praktyczne. Trudności teoretyczne wynikają z tego, że zakres pojęcia majątku gminy jest chwiejny, a klasyfikacja nie jest dotąd ustalona. Co zaliczyć do majątku, w jakiej grupie umieścić ten lub inny obiekt, jaką wartość wykazać — oto kwestje, które często denerwują niejednego statystyka finansowego *).

Aby ułożyć zestawienie cyfrowe majątku gminy, należy uprzednio ustalić zakres tego majątku; należy przeto zdecydować się na jedną z dwu alternatyw:

1. bądź przyjąć do zestawienia cyfrowego wszystkie aktywa i wszystkie pasywa związku na dany dzień, to znaczy, sporządzić bilans majątku związku;
2. bądź — w zestawieniu cyfrowem majątku związku uwzględnić jedynie aktywa trwałe i zobowiązania długoterminowe.

Bilansowe ujęcie majątku związku komunalnego może budzić zastrzeżenie. Nie jest bowiem słusznem, aby majątek gminy uważać

*) Fr. Piltz: „Zasady statystyki majątku komunalnego“, Czasop. „Samorząd Miejski“, 1927 r. No. 590.

pozostałości kasowe, które w następnym roku budżetowym przeznaczone bywają z reguły na potrzeby bieżące związku. To samo da się powiedzieć o zapasach i materiałach, o pozostałościach na rachunkach w instytucjach finansowych, o zaległościach podatkowych i t. p. Można by np. sądzić, że im większe są zaległości podatkowe, tem większe są aktywa, tem większy jest majątek gminy, a więc tem lepsza jest jego sytuacja finansowa, co oczywiście byłoby wyprowadzeniem niesłusznego wniosku. Z tych też względów bilansowe ujęcie stanu majątku komunalnego nie znajduje potwierdzenia w literaturze samorządowej, a przeciwnie — jest szeroko zwalczane. Przeciwnikami takiego ujęcia stanu majątku są znani statystycy niemieccy, pracujący w dziedzinie statystyki finansów: Dr. O. Most i Dr. Fr. Zahn *).

Krytyczny stosunek do bilansowego ujęcia majątku gminy znajduje potwierdzenie również w polskiej literaturze samorządowej. Zdaniem Piltza, bilansowe ujmowanie aktywów i pasywów, gmin, niezwykle zresztą trudne do szczegółowego przeprowadzenia, jest bezcelowe, a więc zbędne **). Ustosunkowując się ujemnie do metody wyprowadzania majątku, jako różnicy wszystkich aktywów i pasywów, określa natomiast Piltz następujący sposób wykazywania majątku komunalnego: „Statystyka finansowa powinna dążyć do ujęcia tylko tego majątku, który posiada cechy stałości, to znaczy — którego substancja nie należy do pokrywania wydatków bieżących, lub który nie znajduje się tylko w chwilowem posiadaniu gminy“ ***).

Jeżeli zgodnie z przytoczonymi opinjami, ograniczymy zestawienie cyfrowe majątku gminy do aktywów i pasywów, posiadających cechy stałości, to pozostanie jeszcze do zdecydowania zagadnienie, czy zestawienie to obejmować powinno tylko dobro prywatne gminy, czy też należy uwzględnić w niem również dobro publiczne. Jak wynika bowiem z cytowanych opinij, Kruszewski w zestawieniach cyfrowych majątku państwa uwzględnia takie objekty dobra publicznego, jak np. drogi bite i gruntowe oraz drogi wodne śródlądowe. Radziszewski natomiast, jakkolwiek do majątku m. Warszawy zalicza również objekty dobra publicznego, jak ulice, chodniki, place publiczne, wały ochronne i t. p., jednakże w zestawieniach cyfrowych majątku nie uwzględnia wartości tych obiektów, jako nie posiadających wartości sprzedażnej.

*) Cytowane za Fr. Piltzem op. cit., str. 389.

***) Fr. Piltz, op. cit., str. 389.

***) Fr. Piltz, op. cit., str. 394.

Inne natomiast stanowisko zajmuje Piltz, według którego: „Statystyka majątku komunalnego winna dążyć do ujęcia tylko majątku gospodarczego, t. j. takiego, którego posiadanie jest regulowane przez prawo prywatne i który stale wpływa na gospodarkę finansową bezpośrednio przez dostarczenie dochodu w sensie gospodarczym lub pośrednio przez zmniejszenie wydatków“ *).

Nasze ustawodawstwo samorządowe rozstrzyga sprawę wykazywania majątku związków komunalnych w sposób odmienny od przytoczonych opinij. „Rozporządzenie o kasowości i rachunkowości związków komunalnych“ z dn. 6 grudnia 1952 r. (Dz. Ust. R. P. No. 11, poz. 72), nakazujące coroczne wykazywanie majątku gminy, ustala sposób bilansowego ujęcia aktywów i pasywów. Według art. 26 tego rozporządzenia „księga inwentarzowa . . . . . powinna corocznie wykazywać, jaki był w ostatnim dniu każdego roku obrachunkowego:

1. stan czynny, obejmujący wszystkie części składowe majątku (aktywa) związku komunalnego i
2. stan bierny, obejmujący wszystkie długi i zobowiązania (pasywa), fundusze specjalne oraz czysty majątek tegoż związku“.

Narówni więc z aktywami i pasywami o charakterze stałym, w zestawieniu majątku gminy mają być wymienione takie pozycje (art. 37), jak materiały, zapasy, pozostałości kasowe, które, jak wiadomo w następnym roku przeznaczone być muszą na pokrycie budżetowych wydatków bieżących; z drugiej strony — w pasywach mają być uwzględnione długi krótkoterminowe, które z natury rzeczy powinny być uregulowane w następnym roku budżetowym z wpływów bieżących, a zatem w sposób nie uszczuplający substancji majątkowej gminy.

Podkreślić jednak należy, że w tem samym rozporządzeniu zarysowuje się dążność do ograniczenia zestawień majątkowych wyłącznie do pozycji, stanowiących dobro prywatne związku. Tak więc artykuł 27 stanowi, że w wykazie nieruchomości „do stanu czynnego nie należy zaliczać dróg publicznych, w tej liczbie również ulic, placów publicznych, mostów“. Według artykułu 28 — do aktywów nie należy zaliczać zaległości budżetowych, z czego wynika, że nie są uważane za aktywa zaległe podatki. Wreszcie artykuł 30 ogranicza zobowiązania tylko do pasywów natury prywatno-prawnej.

* * *

*) Fr. Piltz, op. cit., str. 591.

Na zasadzie przytoczonego materiału można wyprowadzić następujące wnioski:

1. Przy ustalaniu wartości majątku komunalnego należy przyjmować do zestawień cyfrowych tylko aktywa i pasywa długotrwałe, zakres zaś majątku ograniczyć do składników prywatno-prawnych gminy.

2. Do aktywów trwałych, posiadających charakter majątku prywatno-prawnego gminy, można zaliczyć:

- a) nieruchomości (budowle, grunta, place budowlane) urządzenia kanalizacyjne i wodociągowe,
- b) ruchomości,
- c) przedsiębiorstwa komunalne,
- d) lokaty.

3. Za pasywa długotrwałe, wynikające ze stosunków prywatno-prawnych gminy, uważać należy zobowiązania długoterminowe.

DZIEŃ PRZECIWDUROWY W ŁODZI

W DNIU 7 CZERWCA 1934 ROKU

Zagadnienie walki z durem brzuszny jest aktualne nie tylko u nas. W szeregu państw Europy dur brzuszny wciąż jeszcze daje poważną liczbę zachorowań i zgonów.

Jak wykazuje statystyka zachorowań i zgonów w większych miastach Europy, epidemia duru brzusznego szerzy się najbardziej we wschodniej i południowej częściach Europy.

Dla porównania przytoczymy kilka liczb przedstawiających umieralność na dur brzuszny w 1929 roku w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców:

Budapeszt	— 22,5
Medjolan	— 19,7
Leningrad	— 18,7
Warszawa	— 14,0
Rzym	— 12,5
Łódź	— 10,5
Paryż	— 4,1
Wiedeń	— 2,6
Sztokholm	— 1,5
Kopenhaga	— 1,4
Londyn	— 1,0
Berlin	— 0,9

Z doświadczeń Zachodniej Europy wiemy, że szerzenie się epidemii duru brzusznego zostało tam zahamowane z chwilą wprowadzenia odpowiednich urządzeń wodociagowych i kanalizacyjnych. Jest to główny warunek powodzenia w walce z durem brzuszny. Z cyfr jednak podanych wyżej widzimy, że w niektórych miastach, pomimo wprowadzenia wodociągów i kanalizacji, dur brzuszny daje wciąż jeszcze poważny odsetek umieralności. Nie wystarcza więc należyte zaopatrzenie w wodę i wybudowanie odpowiednich urządzeń do usuwania nieczystości.

W walce z durem brzuszny olbrzymią rolę odgrywa stopień kultury ogólnej.

Dążąc więc do jaknajszybszego zrealizowania planów budowy wodociągów i kanalizacji w Łodzi, powinniśmy jednocześnie wszelkie siły skierować ku podniesieniu poziomu kultury sanitarnej ludności.

Wtedy tylko walka z durem będzie owocna, gdy każdy obywatel będzie rozumiał dokładnie, skąd mu grozi niebezpieczeństwo i jakimi to prostymi sposobami można się od tego niebezpieczeństwa uchronić. Niewiele pomogą tu środki policyjno-karne, gdyż trzeba byłoby olbrzymiego aparatu nadzoru sanitarnego, aby mieć pod stałą kontrolą wszelkie wytwórnie i miejsca sprzedaży produktów spożywczych, które bardzo często są przyczyną szerszenia się duru brzuszniego, trzeba byłoby ogromnej armji kontrolerów, aby dopilnować niezbędnej czystości na wszystkich posesjach i t. d.

Naprawę stanu sanitarnego najskuteczniej będzie można osiągnąć przez uświadomienie obywateli. Żaden kulturalny człowiek nie będzie kupował w brudnym sklepie zanieczyszczonych produktów spożywczych, nie będzie kupował od brudnych sprzedawców ulicznych mleka, pieczywa czy owoców, zanieczyszczonych kurzem ulicznym, tak bogatym w najróżniejsze bakterje chorobotwórcze.

Walka z durem brzuszным to walka o podniesienie kultury. Długa to i uciążliwa droga, ale jedynie skuteczna.

SPRAWOZDANIE

z działalności Komitetu „Dnia Przeciwdurowego“ w Łodzi.

Za przykładem roku ubiegłego Wydział Zdrowotności Publicznej Zarządu Miejskiego w Łodzi postanowił i w roku bieżącym zorganizować „Dzień Przeciwdurowy“, aby przeprowadzić intensywną propagandę walki z durem brzuszным. Postanowiono w tym celu powołać do życia specjalny Komitet.

Pierwsze organizacyjne zebranie Komitetu „Dnia Przeciwdurowego“ odbyło się w dniu 11 maja 1934 roku o godz. 20-ej w sali posiedzeń Wydziału Zdrowotności Publicznej Zarządu Miejskiego w Łodzi przy liczonym udziale zaproszonych osób.

Porządek dzienny przewidywał:

- 1) Zagajenie zebrania,
- 2) Wybór prezydjum,
- 3) Wygłoszenie referatu o celach „Dnia Przeciwdurowego“ i dyskusja,
- 4) Wybór Komitetu Wykonawczego, złożonego z 8 osób,
- 5) Wybór Sekcji: Propagandowej, odczytowej i prasowej.

Zebranie zagał naczelnik Wydziału Zdrowotności Publicznej p. Kempner. W krótkim zagajeniu zaznaczył, że w gronie lekarskim sprawy znaczenia propagandy dla walki z durem brzuszным i jej ważności podnosić nie będzie, sądzi, że ta sprawa jest oczywistą i dyskutować nad nią również nikt nie zamierza.

Wobec czego proponuje przejście do obrad nad dalszymi punktami porządku dziennego.

Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Dr. Załęskiego Tadeusza, kierownika Miejskiej Pracowni Bakterjologicznej.

P. Dr. Załęski zaprosił do stołu prezydjalnego na asesorów pp. Dr. Karola Rydera oraz naczelnika Waltratusa, jako sekretarza zaś, Dr. Kałczaka.

Następnie p. Dr. B. Misjon, miejski inspektor sanitarny wygłosił referat o znaczeniu walki z dudem brzuszny, oraz omówił sposoby propagandy, przedstawiając jednocześnie sprawozdanie z przebiegu akcji „Dnia Przeciwdurowego” w roku ubiegłym.

W dyskusji jaka się rozwinęła, omawiano szczegółowo sposoby i metody propagandowe, poszukując nowych dróg, któremi dałoby się osiągnąć jeszcze lepsze wyniki, niż w roku ubiegłym.

Dalej ustalono, by „Dzień Przeciwdurowy” odbył się w dniach między 4 a 8 czerwca b. r., przed końcem roku szkolnego.

Następnie przystąpiono do wyboru członków Komitetu Honorowego i Wykonawczego.

Do Komitetu Honorowego postanowiono zaprosić: na przewodniczącego p. Komisarza Rządowego inż. Wacława Wjewódzkiego, na członków: pp. dr. Skalskiego Stanisława, dr. Załęskiego Tadeusza, dr. Kunickiego Ryszarda oraz pulk. dr. Więckowskiego.

Do Komitetu Wykonawczego wybrano następujące osoby: Przewodniczący — dr. Misjon Bolesław, inspektor sanitarny, Drymer Władysław, sekretarz generalny. Członkowie: dr. Tadeusz Załęski, kierownik Miejskiej Pracowni Bakterjologicznej, dr. Mittelstaedt Edward, inspektor szpitalnictwa miejskiego, dr. Ładyński Stefan, inspektor lekarski Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego, Dobrowolski Stanisław, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Stańczak Stanisław, wizytator higieny Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego, Waltratus Jan Nepomucen, naczelnik Wydziału Oświaty i Kultury, dr. Gutentag, naczelnik lekarz higieny Wydziału Oświaty i Kultury, dr. Ryder Karol, zastępca naczelnego lekarza Ubezpieczalni Społecznej, dr. Sobieszkański, przedstawiciel szefostwa sanitarnego D. O. K. IV i dr. Kałczak Stanisław, lekarz sanitarny.

Do Sekcji Prasowej wybrano następujące osoby: Przewodniczący — Gumkowski Stanisław, prezes Syndykatu Dziennikarzy w Łodzi, red. „Kurjera Łódzkiego”. Członkowie: Kempner Stanisław, naczelnik Wydziału Zdrowotności Publicznej, Wojtyński Jan, referent prasowy D. O. K. IV Łódź, Glik Szymon, członek redakcji „Il. Republiki”, Milker Aleksander, redaktor „Neue Lodzer Zeitung”, Polak Włady-

ślaw, redaktor „Expressu Porannego“, Probst Franciszek, redaktor naczelny „Echa“, Wassercug Gustaw, redaktor „Głosu Porannego“.

Do Sekcji Odczytowej wybrano następujące osoby: Przewodniczący — dr. Ładyński Stefan, inspektor lekarski Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego. Członkowie: Dobrowolski Stanisław, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Gutentag Stanisław, naczelny lekarz higieny Wydziału Oświaty i Kultury, Kotula Oskar, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Mittelstaedt Edward, inspektor szpitalnictwa miejskiego, dr. Stańczak, wizytator Okręgu Szkolnego Warszawskiego, Szletyński Stefan, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Benjamin From, lekarz sanitarny, dr. Libiszowski Edmund, lekarz sanitarny, dr. Kiełmuć Józef, lekarz sanitarny, dr. Skibniewski Franciszek, lekarz sanitarny, dr. Szmerłowski Józef, lekarz sanitarny, Miodecki Józef, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Rudzki Witold, referent higieny profilaktyki Ubezpiecz. Społecznej, dr. Załęski Tadeusz, kierownik Miejskiej Pracowni Bakteryjologicznej, dr. Weyland Józef, lekarz powiatowy Starostwa Grodzkiego Łódzkiego, dr. Wolfson Mojżesz, ordynator szpitala w Radogoszczu, dr. Szwalbe Michał, dyrektor Łódzkiego Oddziału T. O. Z., dr. Schweig Samuel, prezes Tow. Ochrony Zdr. Ludn. żydowskiej, dr. Seliwanowa Erna, kier. prac. bakt. Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi, Okarmus Walenty, inspektor szkolny w Łodzi, dr. Makower Herman oraz dr. Sobieszkański, przedstawiciel szefostwa sanitarnego D. O. K. IV.

Do Sekcji Propagandowej wybrano: Przewodniczący — dr. Karol Ryder, zastępca lekarza naczelnego Ubezpiecz. Społecznej. Członkowie: dr. Załęski Tadeusz, kierownik Miejskiej Pracowni Bakteryjologicznej, dr. Skusiewicz Feliks, szef sanitarny Okręgu Łódzkiego Czerwonego Krzyża, dr. Kalisz Józef, prezes Łódzkiego Oddziału Polskiego Czerwonego Krzyża, dr. Stańczak Stanisław, wizytator Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego, Bierkowski Jan, przedstawiciel Chrześcijańskiego Zjedn. Zawod. w Łodzi, Dutkiewicz Edward, przedstawiciel Związku Nauczycielstwa Polskiego w Łodzi, inż. Kloczkowski Jan, kierownik miejskiej izby odkażającej, Jaworski Władysław, redaktor „Dziennika Zarządu m. Łodzi“, Kalinowski Mieczysław, dyrektor Zarządu Miejskiego, Waltratus Jan Nepomucen, naczelnik Wydziału Oświaty i Kultury, Wisławski Tadeusz, naczelnik Wydziału Opieki Społecznej, Idźkowski Antoni, dyrektor Gimnazjum Zgromadzenia Kupców w Łodzi, Kleck Wacław, kierownik oddziału opieki zamkniętej Wydziału Opieki Społecznej, Modrzejewski Jan, przedstawiciel Związku Związków Zawodowych w Łodzi, Ortel Władysław, przedstawiciel Polskiego Związku Zawodowego „Praca“, Stefański Benedykt, kierownik działu programowego polskiego radja w Łodzi, Wojdan

Stanisław, przedstawiciel Okręgowej Komisji Związków Zawodowych. Po wyczerpaniu porządku dziennego zebranie organizacyjne Komitetu „Dnia Przeciwdurowego” zamknięto.

Dnia 19 maja 1954 roku odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego „Dnia Przeciwdurowego” w Łodzi pod przewodnictwem p. Dr. Bolesława Misjona, miejskiego inspektora sanitarnego.

Komitet Wykonawczy uchwalił oznaczyć datę „Dnia Przeciwdurowego” na dzień 7 czerwca 1954 roku, a to dlatego, by akcja propagandowa w roku bieżącym została przeprowadzona przed letnim nasileniem epidemii duru brzuszego.

W akcji propagandowej na terenie szkół powszechnych uznano za zbędne powtarzanie w roku bieżącym odczytów instrukcyjnych dla nauczycielstwa, uważając, że jest ono dostatecznie przygotowane.

P. insp. Szletyński oświadczył, że Inspektorat wyda odpowiednie zarządzenia, aby w dniu 7 czerwca we wszystkich klasach szkół powszechnych były wygłoszone pogadanki o durze brzuszonym.

W szkołach średnich pogadanki zostaną wygłoszone przez lekarzy szkolnych.

Na wniosek p. d-ra Rydera, uznano za pożądane, aby w wyższych klasach szkół powszechnych przed „Dniem Przeciwdurowym” zostały przeprowadzone ćwiczenia piśmienne na temat: „Co wiem o durze brzuszonym”. Na podstawie wyników tych ćwiczeń nauczycielstwo będzie mogło w pogadankach uzupełnić wiadomości uczniów o durze brzuszonym.

P. inspektor Szletyński wniosek ten zaakceptował.

Komitet Wykonawczy uchwalił, że w roku bieżącym należy również przeprowadzić rozdawnictwo mydła niezamóżnej dziatwie szkół powszechnych, gdyż metoda ta ma duże znaczenie w akcji propagandowej, jako realny symbol walki z durem brzuszonym.

Pozatem akcję propagandową postanowiono również przeprowadzić w dokształcających szkołach zawodowych wieczorowych, których w Łodzi jest przeszło 50.

Komitet postanowił, by na mieście propaganda została przeprowadzona na szeroką skalę zapomocą afiszów propagandowych, wielkiej liczby ulotek, afiszów z hasłami przeciwdurowymi wywieszonych w tramwajach; zapomocą odczytów publicznych, artykułów w prasie, oraz stalego umieszczania w prasie krótkich hasel propagandowych.

Również w wojsku postanowiono przeprowadzić akcję propagandową. P. kpt. Dr. Sobieszkański, przedstawiciel Szefostwa Sanitarnego D. O. K. IV, podjął się zorganizować tę akcję na terenie D. O. K. IV. Na tem posiedzenie zamknięto.

Sekcja propagandowa pod przewodnictwem d-ra K. Rydera i sekcja odczytowa pod przewodnictwem d-ra S. Ładyńskiego zajęły się przygotowaniem akcji propagandowej i odczytowej.

Cała prasa łódzka wyraziła swą zgodę na zamieszczanie komunikatów, wzmianek i krótkich haseł w okresie przygotowawczym, w dniu zaś 7 czerwca — obszerniejszych artykułów, opracowanych przez lekarzy.

Podczas samego „Dnia Przeciwdurowego“, w dniu 7 czerwca wykonano całkowicie program akcji propagandowej, opracowany przez Komitet Wykonawczy.

A więc w szkołach powszechnych we wszystkich klasach, zostały ogłoszone pogadanki na temat „Jak ustrzec się duru brzuszego“.

W szkołach średnich zostały przez lekarzy szkolnych również ogłoszone odczyty o durze brzuszynym.

W wieczorowych szkołach zawodowych dokształcających, których w Łodzi jest przeszło 50, na zlecenie kierownictwa Szkół Zawodowych, zostały przez lekarzy, wykładających higienę, ogłoszone odczyty o durze brzuszynym.

Prócz tego do wszystkich tych szkół rozesłano materiał propagandowy w postaci afiszów i ulotek.

Komitet Wykonawczy, doceniając znaczenie propagandowe rozdawnictwa mydła niezamożnej dziatwie szkół powszechnych, zdołał w roku bieżącym podczas „Dnia Przeciwdurowego“ rozdać 20.000 kawalków mydła, wagi 50 gramów.

Fundusz na ten cel uzyskano w ten sposób, że Departament Służby Zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej przeznaczył 500.— zł. Wydział Zdrowotności Publicznej Zarządu Miejskiego w Łodzi 200.— zł. Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi ofiarowała 100.— zł., oraz Zarząd Czerwonego Krzyża Okręgu Łódzkiego 50.— zł.

Prócz tego Związek Spółdzielni Spożywców „Społem“, który podjął się dostarczenia mydła, ofiarował bezpłatnie na rzecz rozdawnictwa 200 klg. mydła.

Ponadto odbyły się publiczne odczyty w lokalach Związków Zawodowych oraz innych stowarzyszeń społecznych.

Odczyty te odbyły się w następujących punktach:

1. Dr. B. Gontarski — Lokal Stow. Robotn. Chrześc. przy ul. Przejazd Nr. 54,
2. Dr. P. Rymkiewicz — Lokal Stow. Robotn. Chrześc. przy ulicy Ogrodowej Nr. 20,
3. Dr. S. Stańczak — Lokal Polskiego Związku Zawodowego „Praca“ przy ul. Głównej Nr. 51,

4. Dr. Z. Lamentowski — Lokal Polsk. Związku Zawodowego „Praca“ przy ul. Głównej Nr. 31,
5. Dr. J. Chrzanowski — Okręgowa Komisja Związków Zawodowych przy ul. Narutowicza Nr. 50,
6. Dr. S. Kałczak — I Oddział Związku Strzeleckiego przy ulicy Głównej Nr. 48,
7. Dr. Cz. Mazur — II Oddz. Związku Strzeleckiego przy ul. Rokińskiej Nr. 91,
8. Dr. W. Rusek — III Oddz. Związku Strzeleckiego przy ul. Limanowskiego Nr. 56,
9. Dr. B. Misjon — Oddz. Zw. Strzeleckiego „Monop. Tytun.“ przy ul. Kopernika Nr. 62,
10. Dr. J. Kielmuć — Lokal N. S. P. P. przy ul. Zgierskiej 103,
11. Dr. F. Mikinka — Lokal N. S. P. P. przy ul. Kątnej Nr. 2,
12. Dr. W. Lipiński — Lokal N. S. P. P. przy ul. Franciszkańskiej Nr. 58,
13. Dr. Szczech E. — Lokal N. S. P. P. przy ul. Odyńca Nr. 52,
14. Dr. E. Mittelstaedt — Lokal Stow. Polskich Kupców i Przemysłowców przy ul. Piotrkowskiej Nr. 113,
15. Dr. M. Szwalbe — Lokal Domu Robotniczego przy ul. Berka Joselewicza Nr. 16,
16. Dr. A. Uryson — Lokal Związku Młodzieży „Gordonja“ przy ul. Żeromskiego Nr. 31,
17. Dr. J. Eychner — Lokal Związku Zawodow. Przemysłu Włókienniczego przy ul. Ogrodowej Nr. 9.

Ostatnie trzy odczyty były wypowiedziane w języku żydowskim.

W „Dniu Przeciwdurowym“ następujące pisma łódzkie ogłosiły specjalne artykuły o walce z durem brzuszny:

1. „Kurjer Łódzki“ — artykuł Dr. J. Kokotka,
2. „Głos Poranny“ — artykuł Dr. H. Makowera,
3. „Il. Republika“ — artykuł Dr. K. Rydera,
4. „Echo“ — artykuł Dr. St. Kałczaka,
5. „Freie Presse“ — artykuł Dr. W. Fischera,
6. „Lodzer Volkszeitung“ — artykuł Dr. J. Langego,
7. „Neue Lodzer Zeitung“ — artykuł Dr. St. Klukowa,
8. „Najer Volksblatt“ — artykuł Dr. M. Wolfsona.

Prócz artykułów pisma łódzkiego w okresie kilku dni przed „Dniem Przeciwdurowym“ oraz podczas samego „Dnia Przeciwdurowego“, umieszczały stale krótkie wzmianki oraz hasła propagandowe o walce z durem brzuszny.

W celu zainteresowania jaknajszerszych warstw mieszkańców Łodzi propagandą przeciwdurową i uświadomienia ich o ważności zagadnienia walki z durem brzuszny, rozplakatowano w mieście, ze szczególnem uwzględnieniem przedmieść 1000 sztuk plakatów propagandowych, ilustrowanych odpowiednim rysunkiem.

Rozklejono prócz tego jeszcze 150 sztuk innych plakatów, gdzie prócz haseł propagandowych, podano lokale, w których odbyły się odczyty oraz nazwiska prelegentów.

W tramwajach rozwieszono 400 sztuk mniejszych plakatów z krótkimi hasłami, w formie przykazań, jak należy postępować, aby się uchronić duru brzuszego.

Na ulicach, placach publicznych oraz przed fabrykami rozdawano ulotki, obszerniej omawiające sprawę walki z durem brzuszny. Ulotek tych rozdano 60.000 sztuk.

Dla zwrócenia uwagi ludności miasta na związek epidemjologiczny, jaki zachodzi między stanem miejsc ustępowych, czystością podwórz i jakością wody, Wydział Zdrowotności Publicznej polecił wszystkim Dozorom Sanitarnym dokonać w „Dniu Przeciwdurowym“ jaknajwiększej liczby inspekcji nieruchomości, ze szczególnem zwróceniem uwagi na stan miejsc ustępowych.

Należy przypuszczać, że rozwinięta w „Dniu Przeciwdurowym“ wszechstronna propaganda przyczyni się do uświadomienia szerokich warstw społeczeństwa o znaczeniu i sposobach walki z durem brzuszny, a tem samem i do zmniejszenia zapadalności na dur brzuszny.

(—) *Dr. Bolesław Misjon*

Przewodniczący Komitetu Wykonawczego.
Inspektor Sanitarny m. Łodzi.

(—) *Stanisław Kempner*

Naczelnik Wydziału Zdrowotności
Zarządu m. Łodzi.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA, ROZPORZĄDZEŃ I WYJAŚNIEŃ WŁADZ

OPŁATY ZA WYKONYWANIE CZYNNOŚCI PRZY URZĄDZENIACH WODOCIĄGOWO-KANALIZACYJNYCH, WYDAWANIE POZWOLEŃ NA BUDOWĘ ORAZ NADZÓR POLICYJNO-BUDOWLANY

W okólniku Nr. 46 z dnia 29. III. 1934 r. (Dz. Urzęd. Nr. 9, poz. 85) unormowało Minist. Spraw Wewnętrznych sprawę opłat za wykonywanie czynności przy urządzeniach wodociągowo - kanalizacyjnych i wydawaniu pozwoleń na budowę oraz nadzór policyjno-budowlany. Do okólnika dołączona jest orientacyjna taryfa opłat, która może być w specjalnych warunkach obniżona lub podwyższona przez rady odnośnych gmin.

Do okólnika dołączono 5 wzorów orientacyjnych taryf opłat.

ZARZĄDZENIE W SPRAWIE WYKONYWANIA ROZPORZĄDZENIA O DOZORZE NAD MLEKIEM I JEGO PRZETWORAMI

Okólnikiem Nr. 9/34 z dnia 27. III. 1934 r. (Nr. Zn. 16/VIII/b/3/1) Ministerstwo Opieki Społecznej zaleciło p. p. wojewodom zarządzenie przedłożenia Ministerstwu do dnia 1 maja r. b. sprawozdania z pracy przygotowawczej, wykonanej w dziedzinie dozoru nad mlekiem i jego przetworami w okresie przejściowym, oraz projektu planu akcji na najbliższą przyszłość, któraby zmierzała stopniowo i systematycznie do uporządkowania tej dziedziny przez wprowadzenie w życie obowiązujących przepisów.

Jednocześnie Ministerstwo zaleciło zwrócenie uwagi podwładnych organów na konieczność wzmocnienia kontroli nad mlekiem i jego przetworami, wprowadzanymi do obiegu, udzielając szczegółowych w tym względzie wskazówek. Ministerstwo zaleciło iść w kierunku organizowania punktów zbiorczych mleka, do których drobni producenci, pośrednicy, sprzedawcy mogliby mleko dostarczać. Mleko w tych punktach poddawane byłoby kontroli i potrzebnym zabiegom tak, by do rąk konsumenta dostawał się produkt pewny i zdrowy. Punkty zbiorcze byłyby zapoczątkowaniem właściwych zlewni mleka, które powinny być jedynym pośrednikiem pomiędzy wytwórcą a konsumentem.

Przy dokonywaniu kontroli miejsc produkcji i sprzedaży mleka i jego przetworów, uwaga organów kontrolujących winna być również zwrócona na to, czy miejsca te są, w myśl przepisu § 24, zaopatrzone w odbitkę odpowiednich postanowień rozporządzenia.

OPLATY ZA SPROWADZANIE MIĘSA, POCHODZĄCEGO Z RZEŻNI EKSPORTOWYCH (BEKONIARNI)

Okólnikiem Nr. 51 z dnia 7. IV. 1954 r. (Dzien. Urzęd. Min. Spraw Wewn. Nr. 10, poz. 90) Min. Spraw Wewn. zaleciło zainteresowanym związkom samorządowym zwolnienie od opłat za sprawdzanie badania produktów ubocznych rzeźni eksportowych (bekoniarnie) oraz mięsa zdyskwalifikowanego do eksportu, o ile połówka wieprza zdyskwalifikowanego do eksportu, nie przekracza wagi 40 kg. Zwolnienie to w odniesieniu do poszczególnych miast dotyczyć będzie tylko takiej ilości mięsa, jaka była dowieziona przez daną rzeźnię eksportową w ubiegłym roku kalendarzowym.

DOSTARCZANIE DANYCH STATYSTYCZNYCH, DOTYCZĄCYCH ZAMKNIĘĆ RACHUNKOWYCH ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH

Okólnikiem Nr. 52 z dnia 10. IV. 1954 r. (Dzien. Urzęd. Min. Spraw Wewn. Nr. 10, poz. 91) zwolniło Min. Spraw Wewn. związki samorządowe od obowiązku przedkładania sobie zamknięć rachunkowych, wobec perjodycznego zbierania i publikowania tych danych przez Główny Urząd Statystyczny. Wyjątkowo tylko za okres 1952/53 Ministerstwo zbiera dane, dotyczące a) wykonań budżetów przedsiębiorstw, b) stanu majątku i zadłużenia i c) związków międzykomunalnych. Natomiast Ministerstwo nadal utrzymuje dostarczanie mu zestawień preliminarzy budżetowych związków samorządowych.

MIEJSCOWE PRZEPISY O ZAOPATRYWANIU LUDNOŚCI W WODE ORAZ O USUWANIU NIECZYSTOŚCI I WÓD OPADOWYCH

Minist. Spraw Wewn. w okólniku Nr. 64 z dnia 28. IV. 1954 roku (Dzien. Urzęd. Min. Spr. Wewn. Nr. 12, poz. 120) ogłosiło nowy wzór przepisów miejscowych o zaopatrzeniu ludności w wodę oraz o usuwaniu nieczystości i wód opadowych. Wzór ten uwzględnia szereg ostatnich doświadczeń i ma za zadanie ułatwić zainteresowanym związkom samorządowym uchwalanie tych przepisów. Przepisy dzielą się na: I. Postanowienia ogólne: a) urzędnienia wodociągowe, b) urzą-

dzenia kanalizacyjne; II. Warunki techniczne: a) urządzenia wodociągowe, b) urządzenia kanalizacyjne; III. Taryfa opłat, IV. Wejście w życie przepisów.

ZAMIANA AKCYJ BANKU POLSKIEGO, ZŁOŻONYCH TYTUŁEM KAUCYJ LUB WADJÓW

Min. Spraw Wewn. w piśmie okólnem z dnia 7. IV. 1934 r. (Dzien. Urzęd. Min. Spr. Wewn. Nr. 10, poz. 98) powiadomiło podległe władze, że w okresie od 3. IV. do 2. X. r. b. będą wymieniane stare akcje Banku Polskiego na nowe, przyczem biura i urzędy mogą za zgodą właścicieli akcyj za nich składać akcje do wymiany, o ile akcje te znajdują się u nich tytułem depozytów, kaucyj lub wadjów. Odnośne druki i deklaracje wydają wszystkie oddziały Banku Polskiego.

Powyższe wyjaśnienie dotyczy również i kaucyj, złożonych w biurach związków samorządowych.

ROZPROWADZENIE BONÓW FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO

Przy piśmie okólnem z dnia 12. IV. 1934 r. Nr. G. B. 50/91 (Dzien. Urzęd. Min. Spr. Wewn. Nr. 11, poz. 112) podało Min. Spraw Wewn. do wiadomości m. in. i związków samorządowych treść pisma Min. Skarbu z dnia 30. III. 1934 r., wzywającego wszystkie władze i urzędy państwowe i samorządowe do możliwie szerokiego rozpowszechniania wśród ludności bonów Funduszu Inwestycyjnego.

KONTA CZEKOWE ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH w P. K. O.

W Nr. 7 Dzien. Urzęd. Min. Sprawiedliwości z r. b. ogłoszono komunikat, podający do wiadomości powszechnej wykaz kont czekowych związków samorządowych w P. K. O. zestawiony przez Min. Spraw Wewn. w częściowym wykonaniu § 57 ust. (3) rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 23. XI. 1932 r. (Dz. U. Nr. 113, poz. 937). Zestawienie obejmuje 618 miast, 36 gmin wiejskich o uprawnieniach finansowych gmin miejskich oraz 235 powiatowych związków samorządowych.

KRONIKA

I. Z ŻYCIA ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Decyzje Komisarza Rządowego miasta Łodzi. W miesiącu maju 1954 roku Komisarz Rządowy powziął ogółem 147 decyzji przyczem w zastępstwie Magistratu — 14, a w zastępstwie Rady Miejskiej 155 decyzji. Dla powzięcia decyzji zgłosił Wydział Prezydjalny 4, Wydział Finansowy — 7, Wydział Oświaty i Kultury — 2, Wydział Budownictwa — 127, Wydział Zdrowotności Publicznej — 2, Wydział Gospodarczy — 1, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — 2 oraz Przedsiębiorstwo Miejskie „Kanalizacja i Wodociągi” — 2 wnioski.

5 decyzji dotyczy spraw podatkowych, 5 — finansowych, 127 — gruntowych, 4 — przetargów — dostaw, 2 — personalnych, 2 — subwencji oraz 4 spraw różnych.

Z ważniejszych decyzji, powziętych przez Komisarza Rządowego, należy wymienić:

1. wprowadzenie dodatku komunalnego do państwowego podatku gruntowego od gruntów, położonych na obszarze m. Łodzi;

2. wydzierżawienie na 1 rok nieruchomości małż. Hoffmann, położonej we wsi Augustów pod Łodzią w celu eksploatacji żwiru i piasku, niezbędnych do produkcji wyrobów betonowych na potrzeby Gminy Miejskiej Łódź;

3. zawarcie umowy z p. K. Wroczyńskim na prowadzenie Teatru Miejskiego w Łodzi w sezonie teatralnym 1954/55;

4. zatwierdzenie aktów rejentalnych, dotyczących nabycia na rzecz Gminy Miejskiej Łódź gruntów pod budowę urządzeń kanalizacyjnych oraz regulację rzek Łódki i Karolewki;

5. wydzierżawienie na okres 5 lat Skarbowi Państwa na potrzeby Szefostwa Budownictwa O. K. IV w Łodzi placu, położonego przy ul. Składowej;

6. zaciągnięcie z Funduszu Pracy pożyczki w kwocie zł. 400.000.— na wykończenie drogi Łódź — Łagiewniki i dróg w osiedlu „Miasto-las Łagiewniki”;

7. nabycie od Rzymsko-Katolickiej Diecezji Łódzkiej gruntów pod przedłużenie ulicy Przemysłowej za sumę zł. 10.000.—;

8. przyjęcie od Rzymsko-Katolickiej Diecezji Łódzkiej darowizny terenów ulicznych, pochodzących z części dawnego folwarku Marysin II obecnie w mieście Łodzi położonych;

9. obniżenie kosztów wyżywienia personelu miejskich szpitali i zakładów wychowawczych;

10. rozpatrzenie 105 zarzutów przeciwko projektowi ogólnego planu zabudowania m. Łodzi.

Wzmoczenie akcji dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach. Z inicjatywy p. Wojewody Łódzkiego Wojewódzki Komitet Funduszu Pracy przydzielił Zarządowi Miejskiemu znacznie większą ilość mąki żytniej i kawy celem dokarmiania dzieci szkół powszechnych.

W związku z tem z dniem 4 maja r. b. akcja dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach została rozszerzona, obejmując około 50.000 dzieci, zamiast dotychczasowej liczby 10.000 dzieci; zwiększono prócz tego rację chleba z 75 gr. do 100 gramów na dziecko.

Nowe linje tramwajowe w Łodzi. Dzięki usilnym staraniom Zarządu Miejskiego w Łodzi, Ministerstwo Komunikacji w dniu 9 maja 1954 roku zatwierdziło bu-

dowę nowych linii tramwajowych na ul. Narutowicza długości 570 m. na przestrzemi od ul. Tramwajowej aż poza ulicę Zagajnikową i na ul. Łagiewnickiej długości 1650 m. od Bałuckiego Rynku do ul. Dr. Wł. Biegańskiego.

Obie te linje mają bardzo ważne znaczenie dla mieszkańców miasta. Linja na ul. Narutowicza umożliwi dojazd bezpośrednio do szpitala im. Prezydenta Mościckiego. Linja na ul. Łagiewnickiej, przebiegając przez gęsto zabudowane przedmieście Bałuty, pozbawione dotąd zupełnie komunikacji tramwajowej, znacznie udogodni komunikację tramwajową dla całej północno-wschodniej dzielnicy miasta.

Oświetlenie ulic na peryferjach miasta Łodzi. W sprawie oświetlenia ulic Komisarz Rządowy m. Łodzi p. inż. W. Wojewódzki w dniu 15 maja r. b. wydał zarządzenie oświetlenia następujących ulic:

1. Obywatelskiej od toru kol. do granic miasta,
2. Nowokątnej od toru kol. do ul. Kwiecistej,
3. Wileńskiej od toru kol. stacji Karolew do ul. Kwiecistej,
4. Objazdowej od toru kolejowego do ul. Krzemienieckiej,
5. Wygodnej od ul. Żmudzkiej do ul. Krzemienieckiej,
6. Sandomierskiej od ul. Wileńskiej do granic miasta,
7. Kowieńskiej od ul. Krzemienieckiej do ul. Wileńskiej,
8. Grodzieńskiej od ul. Krzemienieckiej do granic miasta,
9. Grzybowej od toru kolejowego do Borowej,
10. Perłowej od toru kolejowego do Borowej,
11. Bobowej od toru kolejowego do Borowej,

12. Grochowej od toru kolejowego do Borowej,

13. Borowej do Grzybowej od Owsianej,

14. Drewnowskiej od Leśnej do Prynypalnej,

15. Hetmańskiej od Limanowskiego do Wrześnieńskiej,

16. Janiny od Nowokątnej na zabudowanej części,

17. Niemcewicza od Kaplicznej do Wojtowskiej,

18. Krasickiego od Rzgowskiej do Poprzecznej,

19. Korsaka od N.-Pabjanickiej do Bednarskiej,

20. Szarej — całej,

21. Milej — całej,

22. Łukasińskiego od Rzgowskiej — całej,

23. Łęczyckiej od Miljonowej do Napiórkowskiego,

24. Łowickiej od Łęczyckiej do Przędzalnianej,

25. Tatrzańskiej od Miljonowej — całej zabudowanej.

26. Bielańskiej od Pogranicznej do Pomorskiej,

27. Oszmiańskiej — całej,

28. Pińskiej — całej,

29. Nowo-Południowej od Zagajnikowej do Matejki,

30. Franciszkańskiej od oświetlonej części do Okopowej,

31. Marysińskiej od oświetlonej części do granic miasta,

32. Malczewskiego do końca zabudowanej przestrzeni.

Ogółem zostanie oświetlonych 31 ulic na długości 14 klm.

Do wykonania oświetlenia tych ulic przystąpi Łódzkie Towarzystwo Elektryczne — Spółka Akcyjna — w najbliższym czasie, tak, że jeszcze w lecie roku bieżącego ulice te będą oświetlone.

Posiedzenie Komisji do udzielania ulg podatkowych. W dniu 16 maja 1954 roku w lokalu Oddziału Podatkowego Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyło się 10 posiedzenie Komisji do udzielania ulg podatkowych, na którym rozpatrzono 592 sprawy.

Komisja umorzyła: z tytułu miejskiego podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk — zł. 1.014.40, z tytułu podatku od psów — zł. 82.50, z tytułu podatku od towarów przewożonych drogami żelaznymi — zł. 65.55, z tytułu podatku od posiadania przedmiotów zbytku — zł. 275.—, z tytułu podatku od zbytku mieszkaniowego — zł. 46.55, z tytułu zasadniczego podatku wojskowego — zł. 6.985.— i opłaty za korzystanie z ulic miejskich — zł. 6.825.—.

Ponadto Komisja postanowiła wystąpić w 6 sprawach z wnioskami do Komisarza Rządowego m. Łodzi — p. inż. Wacława Wojewódzkiego o umorzenie zł. 1.789 gr. 88 podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

W sprawie konwersji pożyczek wojennych obligacyjnych. W dniu 18 b. m. w sali posiedzeń Zarządu m. Łodzi — pod przewodnictwem p. Komisarza Rządowego m. Łodzi — odbyła się konferencja z przedstawicielami posiadaczy obligacyj m. Łodzi w sprawie omówienia ostatecznych sposobów realizacji konwersji wojennych pożyczek o charakterze obligacyjnym.

P. Komisarz zapoznał obecnych z restryktem Ministerstwa Skarbu z dnia 7 maja 1954 roku, zezwalającym na zawarcie układu z posiadaczami markowych obligacyj oraz świadectw rublowych i markowych z lat 1919—1922 łącznie ze skapitalizowanymi odsetkami za czas od 1 lipca 1925 roku do 30 czerwca 1954 roku na obligacje złotowe pożyczki konwersyjnej.

Dla sfinalizowania sprawy tej — na wniosek p. Komisarza — powołano Komitet Wykonawczy, w skład którego weszli: z ramienia Zarządu m. Łodzi pp.: Na-

czelnik Chwalbiński, Radca Prawny Szarogroder i Kierownik Komorowski, a jako przedstawiciele posiadaczy obligacyj pp.: Dyrektor Kukulak, Dyr. Radke i Adw. Fajłłowicz.

Posiedzenie Komisji do opinjowania projektów budowlanych. W dniu 30 maja r. b. pod przewodnictwem Komisarza Rządowego m. Łodzi — p. inż. Wacława Wojewódzkiego odbyło się posiedzenie Komisji, mającej na celu opinjowanie projektów budowlanych, sprzecznych z zamierzeniami regulacyjnymi miasta Łodzi.

W posiedzeniu wzięli udział p. M. Kalinowski — dyrektor Zarządu Miejskiego w Łodzi, oraz członkowie tejże Komisji pp. inż. J. Rybołowicz — naczelnik Wydziału Budownictwa, inż. K. Popielawski, M. Fein, M. Schott J. Holcgreber, inż. K. Lisowski — kierownik Biura Regionalnego m. Łodzi, inż. W. Kwapiszewski — kierownik Oddziału Regulacji Miasta, inż. H. Goldberg — kierownik Inspekcji Budowlanej.

Na posiedzeniu tem Komisja rozpatrzyła 14 podań o zezwolenie na budowę, z których 10 zawiesiła a 4 — zatwierdziła.

Rozdawnictwo Mydła przez Komitet Wykonawczy „Dnia Przeciwdurowego“ w Łodzi. W związku z akcją „Dnia Przeciwdurowego“ w Łodzi Wydział Zdrowotności Publicznej Zarządu Miejskiego w Łodzi, dzięki uzyskaniu pewnych funduszy, zorganizował rozdawnictwo mydła niezamożnej działwie szkół powszechnych, celem propagowania hasel czystości, które w zwalczaniu duru brzuszego grają zasadniczą rolę.

Przywiązując wielką wagę do akcji zwalczania chorób zakaźnych, a w szczególności duru brzuszego — Departament Służby Zdrowia Ministerstwa Opieki Społecznej ofiarował na zakup mydła zł. 500, Wydział Zdrowotności Publicznej Zarządu Miejskiego w Łodzi wyasygnował kwotę zł. 200.—, Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi ofiarowała na ten cel zł. 100 oraz Zarząd Czerwonego Krzyża Okręgu Łódzkiego zł. 50.

Prócz tego Związek Spółdzielni Spożywców, posiadający własną wytwórnę mydła w Kielcach pod firmą „Społem“, który podjął się dostarczenia mydła w kawałkach 50-gramowych, też ofiarował bez-

płatnie na rzecz rozdawnictwa 200 kg. mydła.

Ogółem rozdano 20.000 kawałków mydła wagi 50 gramów każdy.

II. RÓŻNE.

Roboty publiczne. W gmachu Banku komunalnego odbyło się posiedzenie, poświęcone sprawie robót publicznych, jakie miałyby być wykonywane w Polsce na rachunek Funduszu pracy. Ustalono główne wytyczne programu: 1) zasada opracowania planu kilkuletniego jest słuszna i należy przewidzieć w planie przedewszystkiem roboty lokalne w miejscowościach, w których jest największe bezrobocie; 2) na czoło robót wysuwają się prace wodociągowe i kanalizacyjne; 3) należy przedewszystkiem uwzględnić potrzeby miast, gdyż w miastach jest więcej bezrobotnych i mieszkańcy miast pokrywają wpływy Funduszu Pracy; 4) Fundusz Pracy winien nawiązać kontakt

z organizacjami, prowadzącymi roboty we własnym zakresie.

W ubiegłym tygodniu bawiła w Łodzi p. Mary Dabney Dawis, inspektorka wychowania przedszkolnego oraz dziecięców w Waszyngtonie. P. Dawis zwiedziła miejskie przedszkola szczególnie interesując się metodą pracy dzieci, oraz zagadnieniami pomocy udzielanej dzieciom rodziców bezrobotnych.

Celem podróży p. Dawis po Europie jest kwestja koordynacji i pomocy dzieciom bezrobotnych w dziecięcych i przedszkolach.

P. Dawis zwiedziła pozatem Państwowe Seminarjum w Zgierzu, oraz Szkołę Przemysłowo-Gospodarczą Stow. Służba Obywatelska.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

za czas od 1 kwietnia do 31 maja 1934 r.

NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia na dz. 1. IV. 1934 r.		Obroty w mies. kwietniu		Obroty w miesiącu maju 1934 r.		Ogółem obroty w kwietniu i maju 1934 r.	
	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.
Kasa	—	—	1,567,636.43	1,520,776.27	2,022,384.24	2 023,829.16	3,590,020.67	3,544,605.43
Wydatki budżetowe	—	—	841,785.80	15,154.84	1,195,913.57	40,001.88	2 0 7,699.37	55,156.72
Dochody budżetowe	—	—	7,243.54	726,481.04	6,448.47	2,218,123.07	13,692.01	2,944,604.11
Zakłady Miejskie	—	—	169,753.77	80,485.48	106,293.38	24,113.38	276,047.15	104,598.86
Instytucje kredytowe	—	—	1,540,237.48	1,537,953.80	1,982,066.22	1,563,054.31	3,522,303.70	3,101,008.11
Zobowiązania z tyt. wyk. budżetu	—	—	1,504,769.79	771 738.35	1,178,283.79	720,435.64	2,683,053.58	1,492,173.99
Sumy przechodnie	—	—	480,094.02	796,692.19	1,130,245.79	2,557,165.48	1,610,339.81	3,353,857.67
Weksle obce	—	—	201,100.—	41,100.—	46,060.—	196,240.33	247,100.—	237,340.33
Zaliczki	—	—	234,709.43	85,152.28	824,129.95	240,971.96	1,058,839.38	326,124.24
Dłużnicy i wierzyciele	—	—	28,918.90	1,009,714.91	1,262,011.61	129,256.70	1,290,930.51	1,138,971.61
Akcepty	—	—	24,000.—	115,000.—	71,000.—	122,000.—	95,000.—	237,000.—
Depozyty walorowe i obce	—	—	13 812 —	8,316.68	3,418.28	2,470.—	17,230.28	10,786.68
Deponenci	—	—	8,316.68	13,812.—	2,470.—	3,418.28	10,786.68 ⁵	17,230.28
Pożyczki krótkoterminowe	—	—	100,000.—	—	—	—	100,000.—	—
Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	—	—	63,029.16	52,614.27	63,029.16	52,614.27
	—	—	6,722,377.84	6,722,377.84	9,892,694.46	9,893,694.46	16,616,072.30	16,616,072.30

NEKROLOGI

W dniu 10 czerwca 1934 roku zmarł w Warszawie zasłużony dla naszego miasta działacz na polu oświaty powszechnej

Ś.†P.

Dr. Stefan Kopciński

Senator

**b. Ławnik — przewodniczący Wydziału Oświaty i Kultury
Zarządu Miejskiego w Łodzi**

Cześć Jego pamięci.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Dnia 3 czerwca 1934 roku zmarł, przeżywszy lat 43

Ś.†P.

Władysław Górecki

emerytowany nauczyciel miejskiej Szkoły Pracy

Cześć Jej pamięci.

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

RUCH SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW ETATOWYCH

ZA MIESIĄC MAJ 1934 ROKU

A. PRZENIESIENIA:

urzędnicy:

1. **Gewelber Józef**, lekarz weterynarii Rzeźni Publicznej Nr. 2, przeniesiony z dniem 1 maja 1934 r. na równorzędne stanowisko do Rzeźni Publicznej Nr. 1 z dotychczasowym uposażeniem.
2. **Rajchenberg Benjamin**, lekarz weterynarii Rzeźni Publicznej Nr. 1, przeniesiony z dniem 1 maja 1934 r. na równorzędne stanowisko do Rzeźni Publicznej Nr. 2.
5. **Zazdrościński Jan**, technik Oddziału Architektonicznego, przeniesiony z dniem 1 maja 1934 r. na równorzędne stanowisko do Inspekcji Budowlanej z dotychczasowym uposażeniem.
4. **Nowicki Jan**, sekretarz Oddziału Podatkowego, przeniesiony z dniem 16 maja 1934 r. na równorzędne stanowisko do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu z dotychczasowym uposażeniem.
5. **Lisowski Zygmunt**, sekretarz Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu, przeniesiony z dniem 16 maja 1934 r. na poprzednio zajmowane stanowisko w Oddziale Podatkowym z dotychczasowym uposażeniem.

niżsi funkcjonariusze:

6. **Frymus Stanisław**, dozorca I Miejskiego Domu Wychowawczego, przeniesiony z dniem 1 maja 1934 r. na stanowisko posługacza Domu Starców i Kalek Chrześcijan z dotychczasowym uposażeniem.
7. **Bórnik Władysław**, dozorca Oddziału Targowiskowego, przeniesiony z dniem 1 kwietnia 1934 r. na stanowisko zamiatacza Brygady Oczyszczania Placów Miejskich.

B. PRZENIESIENIA W STAN SPOCZYNKU:

urzędnicy:

1. **Neubart Roman**, referent — zakupujący Wydziału Gospodarczego z dniem 1. maja 1934 r.
2. **Bania Józef**, woźny szkoły powszechnej, z dniem 1 maja 1934 r.
3. **Cegielski Stanisław**, zamiatacz Brygady Oczyszczania Placów Miejskich, z dniem 16 maja 1934 r.

OKÓLNIK NR. 16.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZIPRZEDMIOT:
ZMIANA PIECZĘCI UŻYWANYCH
PRZEZ ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI

W myśl rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 grudnia 1927 roku o godlach i barwach państwowych oraz oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980) i rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1950 roku, zmieniającego to rozporządzenie (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 629), oraz ustawy z dnia 14 marca 1955 roku, zmieniającej te rozporządzenia (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 246) — pieczęcie związków komunalnych mają być owalne, a nie, jak obecnie, okrągłe, w środku zaś zawierać mają herb państwowy wzgl. herb miejski.

W myśl ustawy z dnia 25 marca 1955 roku o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 294) nazwa „Magistrat” zamieniona została na nazwę „Zarząd Miejski”.

W związku z powyższym zachodzi potrzeba zmiany wszystkich pieczęci okrągłych, używanych dotychczas przez Zarząd Miejski w Łodzi, na nowe, odpowiadające nowowydanym przepisom prawnym.

Godło miasta Łodzi, oparte na wizerunku pieczęci miejskiej z 1577 roku, zostało już przeze mnie ustalone decyzją Nr. 465 z dnia 24 stycznia 1954 roku i przesłane Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do zatwierdzenia.

W celu zebrania materiału, niezbędnego do rozpatrzenia sprawy zamiany starych pieczęci na nowe — proszę o nadesłanie Oddziałowi Ogólnemu Wydziału Prezydjalnego w terminie do dnia 15 maja 1954 roku odbitek wszystkich dotychczas będących w użyciu Wydziału oraz podległych mu zakładów i instytucyj pieczęci okrągłych oraz podanie, jakie pieczęcie i w jakiej ilości będą Wydziałowi potrzebne na przyszłość.

Pieczęcie mogą być 5-ch wielkości:

- a) do tłoczenia w papierze oraz do tuszu na pisma wymiaru 40 mm. na 52 mm.,
- b) do laku wymiaru 50 mm. na 24 mm.,
- c) do legitymacyj i innych dokumentów, na których ze względu na szczupłość miejsca nie mogą być używane pieczęcie normalnych wymiarów — pieczęcie wymiaru 25 mm. na 20 mm.

Pieczęcie mogą być albo kauczukowe, albo metalowe do laku, albo metalowe do tłoczenia w papierze.

Pozatem proszę o szczegółowe podanie napisów, jakie mają być umieszczone na pieczęciach w otoku.

Łódź, dnia 27 kwietnia 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) W. Wojewódzki

(Inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OKÓLNIK NR. 17.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

W Wydziale Przedsiębiorstw Miejskich powstał w dniu 1 kwietnia 1954 roku nowy referat Organizacji Gospodarki Świetlnej, który zajmować się będzie całkowitą kontrolą nad gospodarką świetlną w Zarządzie Miejskim.

Do kompetencji referatu organizacji gospodarki świetlnej należeć będą następujące sprawy:

1. projektowanie nowych instalacyj elektrycznych oraz projektowanie zmian i uzupełnień w istniejących instalacjach elektrycznych,
2. nadzór nad wykonywaniem nowych instalacyj elektrycznych oraz dokonywanymi przeróbkami i naprawami w istniejących instalacjach elektrycznych,
3. kontrola instalacyj elektrycznych oraz kontrola wytrzymałości i sprawności żarówek,
4. wybór odpowiedniego typu armatur i należyte ich rozmieszczenie oraz wybór odpowiedniej mocy żarówek,
5. sporządzanie planów nowych instalacyj elektrycznych oraz uzupełnianie planów istniejących instalacyj elektrycznych,
6. zakup materiałów instalacyjnych, armatur i żarówek,
7. kontrola nad zużyciem prądu przez poszczególne urzędy, zakłady i instytucje oraz kontrola rachunków za oświetlenie,
8. prowadzenie statystyki zużycia prądu, kosztów oświetlenia, wytrzymałości żarówek i t. p.,
9. opracowywanie instrukcyj i przepisów o sposobie korzystania z oświetlenia elektrycznego,
10. układanie budżetów oświetleniowych dla wszystkich urzędów, zakładów i instytucyj,
11. kontrola nad korzystaniem z prądu elektrycznego dla silników oraz do innych celów,
12. wszelkie sprawy, dotyczące oświetlenia i ogrzewania gazem.

W związku z powyższem przekazane zostają Wydziałowi Przedsiębiorstw Miejskich wykonywane dotychczas z dziedziny gospodarki świetlnej:

1. przez Wydział Budownictwa czynności, wymienione wyżej w punktach 1, 2, 3, 4, 5 i 6,
2. przez Wydział Gospodarczy czynności, wymienione wyżej w punktach 7, 8, 9, 10, 11 i 12.

Jednocześnie polecam wszystkim Wydziałom, Urzędom i Biurom Zarządu Miejskiego:

- a) zwracanie się we wszystkich sprawach, dotyczących organizacji gospodarki świetlnej, bezpośrednio do Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich i stosowanie się do udzielanych im przez tenże Wydział wskazówek,

b) przekazanie w terminie jak najkrótszym Wydziałowi Przedsiębiorstw Miejskich, wszystkich planów instalacji elektrycznych, znajdujących się w lokalach przez nie zajmowanych, oraz wszelkich posiadanych w tym względzie materiałów.

Bliższych informacji udzieli na żądanie Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — Referat Organizacji Gospodarki Świetlnej.

Łódź, dnia 7 maja 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) W. Wojewódzki

(Inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OBWIESZCZENIE.

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że Urząd Wojewódzki Łódzki, zgodnie z uchwałą Wydziału Wojewódzkiego z dnia 20 kwietnia 1954 r., reskryptem L. SF. I 4/5/54 z dnia 21 kwietnia 1954 r. zatwierdził postanowienie moje Nr. 550 z dnia 1 marca 1954 r. w sprawie częściowej zmiany brzmienia Statutu o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego na rzecz m. Łodzi (Łódzki Dziennik Wojewódzki Nr. 5 z 1950 r. i Dziennik Zarządu m. Łodzi Nr. 8 z 1950 r.).

W związku z powyższem wspomniany Statut zostaje zmieniony, jak następuje: § 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„§ 2.

Za części mieszkalne zbędne uważać należy we wszystkich mieszkaniach pokoje, które więcej niż o jeden przekraczają liczbę osób, zamieszkujących lokal, z wyłączeniem służby domowej i jej rodziny.

Do liczby pokoiw nie zalicza się alkowy, kuchni, śpizarki, przedpokoju, pokoju kąpielowego, werandy i specjalnych pomieszczeń (pokoiw służbowych) dla służby domowej i jej rodziny, faktycznie zajmowanych.

U w a g a: Z liczby pokoiw zbędnych wyłącza się pokoje, faktycznie zajmowane przez sublokatora, o ile liczba tych pokoiw nie przekracza liczby osób, w nich zamieszkujących“;

§ 4 uzupełnia się nowym punktem e) w brzmieniu następującem:

„e) mieszkania dwupokojowe“;

§§ 7 i 8 otrzymują brzmienie następujące:

„§ 7.

Właściciele nieruchomości lub ich zastępcy tudzież właściciele lokali winni na żądanie składać Zarządowi Miejskiemu w oznaczonym czasie zeznania, udzielać odpowiedzi na określone pytania, przedkładać księgi gospodarcze i inne dowody.

W wypadkach zameldowania o zmianach, powodujących zniżkę wymiaru, sprostowanie nastąpi od następnego kwartału po otrzymaniu zawiadomienia o zaszłej zmianie.

„§ 8.

Wymiar podatku od zbytku mieszkaniowego dokonywany będzie na podstawie stanu z dnia 15 grudnia roku, poprzedzającego okres wymiarowy.

O wymiarze podatku Zarząd Miejski powiadamia płatników przez doręczenie nakazu płatniczego.

Wymierzony podatek płatny jest w czterech ratach kwartalnych:

za	I kwartał	w ciągu	miesiąca	lutego
„	II	„	„	„
„	III	„	„	„
„	IV	„	„	„
				maja- sierpnia listopada.

W wypadku opóźnionego doręczenia nakazu płatniczego raty kwartalne, w których terminy płatności już minęły, płatne są w ciągu dni 14 od daty doręczenia nakazu“:

wprowadza się nowy § 12 o brzmieniu następującem:

„§ 12.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Zarząd Miejski“; dotychczasowy § 12 otrzymuje numerację „§ 15“.

Powyższe zmiany obowiązują od pierwszego dnia miesiąca, następującego po ukazaniu się niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 12 maja 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) *W. Wojewódzki*

(inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OGŁOSZENIE.

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że nadesłane zgodnie z art. 80 ustawy z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 17 z 1925 r., poz. 110) przez Urzędy Skarbowe w Łodzi listy imienne płatników podatku przemysłowego od obrotu za rok 1955 oraz także listy płatników zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu na rok 1954 zostały wyłożone do przeglądu na przeciąg 4-ech tygodni od ukazania się niniejszego ogłoszenia w biurze Oddziału Podatkowego (Plac Wolności 2, pokój 1).

Łódź, dnia 12 maja 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) *W. Wojewódzki*

(inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OGŁOSZENIE.

Stosownie do art. 122 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 58 z 1925 r., poz. 411) podaję do publicznej wiadomości, że I Urząd Skarbowy w Łodzi nadesłał niedoręczone nakazy płatnicze na wspomniany podatek na rok 1952 i 1953.

W związku z powyższym wzywam niżej wymienionych podatników do zgłoszenia się w biurze Oddziału Podatkowego (Plac Wolności 2, pokój 1) celem odbioru nakazów, a mianowicie:

187. Bursztyn B., Andrzejka 58.

178. Kohn Julian, Piotrkowska 115.

- 198. Lissner Janina, Piotrkowska 189.
- 184. Postleb Artur, Wólczańska 164.
- 189. Staszewski Zelman, Radwańska 9.
- 55. Serafinowicz Józef, Piotrkowska 225.
- 69. Thomas Robert, Żeromskiego 102.
- 87. Tasiemka Joel, Bandurskiego 14.
- 291. Tredjakowska Wiktorja, Kopernika 26.
- 1426. Wilman Alfred, Lipowa 89.
- 172. Wunderlich Robert, Łąkowa 1.
- 222. Wiśniewska Bronisława, Żeromskiego 95.
- 156. Zabrocki Zygmunt, Andrzeja 56.

Doręczenie uważa się za skuteczne, jeżeli od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia upłyną dwa tygodnie.

Łódź, dnia 4 czerwca 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(-) W. Wojewódzki

(inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OGŁOSZENIE.

Na podstawie §§ 26 i 28 Statutu Zarząd Towarzystwa Budowy Domów dla Pracowników Zarządu Miejskiego — Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałami — w Łodzi podaje do wiadomości, iż Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni odbędzie się w czwartek, dnia 28 czerwca 1954 roku, w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Łodzi, Plac Wolności Nr. 14, I piętro, o godz. 19-ej.

Porządek dzienny obrad jest następujący:

- 1) Zagajenie i wybór Prezydium Zgromadzenia.
- 2) Odczytanie protokołu ostatniego Zgromadzenia członków Towarzystwa,
- 3) Sprawozdanie rocznie:
  - a) Zarządu Towarzystwa,
  - b) Rady Nadzorczej Towarzystwa oraz dyskusja nad sprawozdaniami,
- 4) Zatwierdzenie sprawozdań oraz bilansu,
- 5) Wolne wnioski.

Zgodnie z § 47 Statutu Towarzystwa sprawozdanie Zarządu, bilans oraz rachunek niedoborów i nadwyżek są wyłożone do wglądu u księgowego Spółdzielni.

W wolnych wnioskach będą poruszone tylko te sprawy, które zostaną zgłoszone przez członków Zarządowi na piśmie do dnia 21 czerwca 1954 roku.

Na podstawie § 28 Statutu Walne Zgromadzenie ważne będzie bez względu na liczbę przybyłych członków.

Zarząd Towarzystwa Budowy Domów
dla Pracowników Zarządu Miejskiego
Spółdzielnia z odpow. udziałami
w Łodzi.

(-) J. Brzozowski, (-) J. Zalewski.

OGŁOSZENIE.

„Zjednoczeni Rzeźnicy Żydowscy“ (Łódź, ul. Kilińskiego 60) zagubili potwierdzenie zgłoszenia filij przy ul. Zgierskiej 2 i Brzezińskiej 25, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Kaufman Abram Wulf, zam. w Łodzi przy ul. Smugowej 12, zagubił licencję na sprzedaż manufaktury oraz herbaty i kawy, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Szajewicz Froim, zam. w Łodzi przy ul. Limanowskiego 54, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Grünsztajn Icek, zam. w Łodzi przy ul. Zgierskiej Nr. 79, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Probst Bronisława, zam. w Łodzi, przy ul. 11-go Listopada 22, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

„Zjednoczenie Rzeźników“, zam. w Łodzi przy ul. Głównej 26, zagubiło potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Kuźnik Jan, zam. w Łodzi, zagubił numererek rowerowy, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Engiel Izaak, zam. w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 75/77, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Kanel i Zbar, zam. w Łodzi, zagubił numer rejestracyjny, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Roman Jędrzejewski, zam. w Łodzi, zagubił książeczkę K. K. O. Nr. 8565, wydaną przez Komunalną Kasę Oszczędnościową w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Amzel Efroim, zam. w Łodzi, zagubił numer rejestracyjny, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Sobolewski Jan, zam. w Łodzi przy ul. Sienkiewicza 29, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma „Olszer i Tyszler“ (Łódź, ul. Jakóba 14), zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Mandelbaum Rajzli, zam. w Łodzi przy ul. Południowej 40, skradziono książeczkę K. K. O. Nr. 7081, wydaną przez Komunalną Kasę Oszczędnościową w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Gebert Lewy, zam. w Łodzi przy ul. Drewnowskiej 12, zagubił numer rejestracyjny, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Gadzinowski Antoni, zam. w Łodzi przy ul. Zgierskiej 105, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Durczyński Wawrzyniec, zam. w Łodzi przy ul. Brzezińskiej 5, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Masibaum Genendla, zam. w Łodzi przy ul. Głównej 60, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

P. Antoniemu Hilczerowi, referentowi Oddz. Podatkowego Wydziału Finansowego, skradziono wydane przez Zarząd Miejski w Łodzi: a) legitymację służbową, b) legitymację upoważniającą do kontrolowania kin i widowisk oraz c) legitymację, upoważniającą do kontrolowania większych lokali mieszkalnych.

OGŁOSZENIE.

Klajderman Lajb Icek, zam. w Łodzi przy ul. Legionów 50, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Poznantek Uryn, zam. w Łodzi, zagubił numererek resorki, wydany przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.